

ለአመቻቸው ማስታወሻ

ስልጠናን እንዴት ማዘጋጀት እችላለሁ?

ለመስጠት ላሰቡት ሥልጠና የተሻለ ውጤታማነትን ለማረጋገጥ እነዚህን ማስታወሻ በጣም አስፈላጊ ነው።

ስነ ዘዴ

ምርጥ አሰልጣኝ ለመሆን ቀድሞ መዘጋጀት እና ለሰልጣኞች ማስተላለፍ ሚፈልጉትን መልዕክት በሚገባ ማወቅ ነው። ለአቻ ለአቻ ወይም የጋ እንደሚሰጥ ማህበረሰብ ሌሎች እንዲማሩ ለማመቻቸት እና ለመደገፍ ምን ማድረግ እንዳለብዎ ማወቅ አስፋላጊ ነው።

የእዉቀት ሽግግርን ከግምት ውስጥ ማስገባት

ለእዉቀት ሽግግር ጥሩ መንገዶችን ማወቅ አስፈላጊ መሆኑ ነው።

ማድረግ ስለምንፈልገው ነገር እዉቀት አለን? መረጃ ያቀብሉ ፣ ያስተምሩ ፣ ነገሮችን እንደሚፈለገው ያስኪዱ - ግን እንዴት?

እንዴት? ሚሰጠው ጥያቄ አስፈላጊ ነው ፣ ምክንያቱም ያለ ትክክለኛ ስነ ዘዴ ፣ መረጃ ማጋርያ መንገድ እና አቀራረብ ፣ ነገሮች ከቁቁጥጥር ውጪ ሊሆኑ ይችላሉ።

- ☐ መጀመርያ ርዕሱን ይምረጡ።
- ☐ በመቀጠል የግል እውቀትዎን እና ለዚህ ክፍል በተሻለ ሊሰማላቸው የሚችሉ የክፍለ-ጊዜ ዓይነት ይገምግሙ። ስለሚያነሱላቸው ርዕሶች እና ተያያዥ ጉዳዮች የሰልጣኞችዎን የእዉቀት ደረጃ እና ክህሎት ለማወቅ ምርምር ያድርጉ። ለሰልጣኞች ለማገዝ እውቀትዎን ማሻሻሎን ይቀጥሉ እና ቀድመው ይገኙ።

ማቴርያል እና ይዘት ዝግጅት

- ☐ ይዘቱን ቅርፅ ለማስያዝ ጥናት ያድርጉ እና እውቀትዎን እንዴት በተሻለ ማጋራት እንደሚችሉ ይወስኑ። እንደ መስክ መምርያ አይነት ትምህርታዊ መርጃዎችን ይሰብስቡ።
- ☐ ከተዘጋጀው ይዘት እና እውቀትዎን ለማጋራት ፍቃደኝነት በሆላ አመቻች የሆነው ሰው ያቀራረብ ክህሎት ላይ ያተኩሩ።
- ☐ የተናጋሪውን ልህቀት እና ተማሚነት ለመለየት ታዳሚው በሁሉም ረገድ ጠንቃቃ ሊሆን ይችላል። ከአድማጮችዎ ጋር በጥሩ የሰውነት እንቅስቃሴ፣ በትክክለኛ ተግባባቦት፣ በተረጋጋ ንግግር፣ እና በራስ መተማመን እምነትን ይፍጠሩ።

ክፍለ ጊዜዎችን ማዘጋጀት

- ☐ የድርጊት ጥሪዎ ምንድነው? / የውጤት መስፈርቶችዎስ?
- ☐ የሚፈለገው ውጤት ምንድነው? አድማጮችዎ እንዲያወቁ/ እንዲማሩ/ እንዲረዱ ሚፈልጉት ምንድን ነው?
- ☐ ምን ያህል ጊዜ አልዎት?
- ☐ ምን ያህል ጊዜ ያስፈልግዎታል?
- ☐ ምን አይነት ክፍለጊዜ ለእርስዎ እና ለአድማጮችዎ የበለጠ ይሰማል?
- ☐ ምን አይነት ቁሳቁሶች አሉት?
- ☐ የእርስዎ ክፍለ ጊዜ በየትኛው ቦታ ይካሄዳል?
- ☐ የእርስዎ ርዕስ ምን ያህል ቴክኒካዊ ነው? ውስብስብነት ነው?
- ☐ ምን ያህል ተሳታፊ አለ?

- ☐ የተሳታፊዎች ቁጥር ሦስት እጥፍ ቢያድግ ወይም ግማሽ ቢሆን እንዴት ያደርጋሉ?
- ☐ ከተሳታፊዎች ምን ይጠብቃሉ?

ስለ ማህበረሰብዎ ያስቡ

- ☐ ገለፃ ማዘጋጀት አለብዎት?
- ☐ ከመስከ መመሪያዉ ማቴሪያል እንዴት ነዉ ሚጠቀሙት?
- ☐ ለተሳታፊዎች ወረቀት ያስፈልጋል?
- ☐ ከከአጠቃላይ ስርአተ ትምህርቱ ወይም ካለው የግዜ ሰሌዳ ጋር ይሄዳል?
- ☐ የክፍለ ጊዜያቶች መግለጫ ቅፅ አሎት?
- ☐ ምን መተግበር ወይም ዉጤት ማምጣት ይፈልጋሉ፤ መጨረሻ ላይ ለማተም ይፈልጋሉ?
- ☐ መልመጃ ማዘጋጀት ያስፈልጎታል?
- ☐ ማህበራዊ ሚዲያ ስትራቴጂ ወይም ዘመቻ ያስፈልጎታል?
- ☐ የማስተማሪያ መምርያ ያስፈልጎታል?
- ☐ የብሎግ ልጥፎች፣ የፊድዮ ቃለ መጠይቅ፣ ለመገናኛ ብዙሃን ህትመት የሚቀርብ ጽሑፍ (በይነመረብ ወይም በህትመት) ያስፈልጎታል?
- ☐ የትምህርትዎ ማጠቃለያ እና ቀጣይ እርምጃዎችዎስ?

አሰልጣኙ በትንሹ የሚከተሉትን ማዘጋጀት ይኖርበታል

- ☐ ለተሳታፊዎች ሚላክ ርዕስ እና መግለጫ (ከተሳታፊዎች እና ከአሰልጣኝ ሚጠበቅ ነገርን ማስቀመጥ)።
- ☐ የክፍለ ግዜ ዝርዝር (ደረጃ ፣ መሣሪያዎች ፣ ብቃቶች ፣ ዓላማዎች ፣ ግምቶች ፣ ችግሮች ፣ ታዳሚዎች)።
- ☐ የምንጭ ዝርዝር - የጥያቄ ወረቀት ወይም ገለፃ (እንደ ክፍለ ጊዜዎ ዓይነት)።

አንዳንድ ሊያዘጋጁአቸዉ የሚችሉ ነገሮች

- ☐ ለተሳታፊዎ አስፈላጊ ብለዉ ሚያስቡአቸዉን ምንጮችን ይዘርዝሩ።
- ☐ አባባሎች ሲጠቀሙ ለባለቤቶች እዉቅና መስጠትዎን ያረጋግጡ ።
- ☐ ሚጠቀሙዋቸዉ ምስሎች፣ ሙዚቃዎች፣ ቪዲዮዎች ተገቢዉ ፍቃድ እንዳላቸዉ ያረጋግጡ እና ሁል ግዜ ለፀሀፊዎችን እዉቅና ይስጡ ።
- ☐ አዉነታዎችን እና ፍቃዶችን ደግመዉ ያረጋግጡ።
- ☐ ፎስ ሶፍትዌርን (FOSS software) እና የፈጠራ ሥራዎች ፈቃድ (Creative Commons) ይዘት ያስታዉሱ።

ክፍለ ግዜዎችን ማቀድ

- ☐ ግዜ ይዉሰዱ
- ☐ ማቴሪያሉን ያጥኑት
- ☐ የራሶትን ቃላት ይጠቀሙ
- ☐ የልምምድ ትምህርትን ያካቱ
- ☐ አጠቃላይ መግቢያ እና አላማዎች
- ☐ የትምህርት እቅድ ይፃፉ - የሥርዓት ትምህርት መመሪያ እና አሰጣጥ

አማራጭ ክፍለ ግዜዎች

- ☐ ምን ዓይነት ክፍለ ግዜዎችን እንደምታቀርቡ ይወስኑ ምክንያቱም በአሰጣጥ ስነ ዘዴ ዎች ላይ ተፅዕኖ ስለሚያሳድር።

- ☐ በአጭር ጊዜ መጽሐፍ በትብብር ሚፃፍበት ይሁን፤ የፓናል ውይይት ፣ አውደ ጥናት ፣ ቁልፍ ማስታወሻ ፣ በትብብር የኮምፒተር ፕሮግራም ሚስራብት ፣ ላብ ፣ ኮንፈረንሶች ፣ ስብሰባ ፣ የሳይንስ አውደ ርዕይ ፣ መደበኛ ያልሆነ ውይይት ወይም ክርክር።
- ☐ የክፍለ-ጊዜ ቅርጾች ሊያስተላልፉት የሚፈልጉትን እዉቀት ይዘት እና አቅርቦት ላይ ተፅእኖ አለው።

ጥሩ ክፍለ ጊዜዎችን ማረጋገጥ

- ☐ የተሳታፊዎችን ፍላጎት ዳሰሳ ያድርጉ፤ በጣም ንቁ ከሆኑ ተሳታፊዎችን ያካቱ
- ☐ ሚጠበቁ ነገሮችን ያስቀምጡ በገሀዱ አለም ግንዛቤ ይዘጋጁ
- ☐ የክፍሉ አቀማመጥ (ጠረጴዛዎች፣ ስርዓት፣ ለቡድን ያለዉ አነጻጽር)
- ☐ መሳሪያዎች፣ የስነምግባር ደንብ፣ የጊዜ ሰሌዳ

የቃል ገለፃ

- ☐ እርስዎን የሚረዱ ስልቶችን ይማሩ - የማስታወስ ችሎታ ፣ የንግግር ዘዴ (ከመደበኛ ንግግር ይልቅ መደበኛ ያልሆነ)። ሲናገሩ ይጨነቃሉ? ጭንቀቶችን ለማሸነፍ መስታወት ፊት በመቆም ንግግር ይለማመዱ ወይም የአተነፋፈስ ልምምድ ማድረግ ይችላሉ።
- ☐ ማቴሪያሎን ይወቁ
- ☐ መተንፈስ ያስታወሱ
- ☐ አቀማመጥ ወይም አቆቆም ይረዳል
- ☐ ይለማመዱ
- ☐ መልዕክቱ ላይ ያተኩሩ
- ☐ ተሳታፊዎችን ይወቁ
- ☐ እራስዎን ያረጋጉ
- ☐ ንቁ ይሁኑ
- ☐ የጭንቀትን ኃይልዎን ይቆጣጠሩ እና ወደ ግለት ይቀይሩት
- ☐ የራስዎን ዘይቤ ይጠቀሙ
- ☐ ዘና ይበሉ

ግንዛቤ ለማሳካት የንግግርን ተስማሚ ባህሪያትን ከግምት እናስገባ፤ የሃሳቦችዎን ግልፅነት ፣ የቋንቋ አጠቃቀም ፣ ስሜትን (Passion) ማጋራትን እንዲሁም የሰውነትዎን ቋንቋ።

Feb 3rd 2017

Marina Modi, FIRST PUBLISHED in MEDIUM by KAPITAL

ማስታወሻ:

[illegible]

1

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ማህበራዊ ሚዲያ
እና ግጭት

#defyhatenow | 1 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ማህበራዊ ሚዲያ እና ግጭት

የበይነመረብ ላይ ያሉ የጥላቻ ንግግር ተፅእኖዎች ላይ ግንዛቤ ማሳደግ፣ አደገኛ ንግግሮችን መቃወም እና አመፅ ማነሳሳትን የሚቀንሱ ስትራቴጂዎች።

#DEFYHATENOW የጥላቻ ንግግር ግንዛቤ ስልጠና እንዴት ማዘጋጀት እንደሚቻል

ለአመቻቾች የማረጋገጫ ዝርዝር — ከወርክሾፑ አስቀድመው ያረጋግጡ

- ☒ አቴንዳንስ ወረቀት
- ☒ የትራንስፖርት ክፍያ ወረቀት (አስፈላጊ ከሆነ)
- ☒ የግብረመልስ ጥናት ቅፅ
- ☒ የመልመጃዎች ሪፖርት ማድረግያ ቅፅ
- ☒ ፎቶዎች/ ቪዲዮዎች (ፎቶ እንሺ፣ ድምፅ ቀጂ)
- ☒ ፕሮጀክተር (አስፈላጊ ከሆነ)
- ☒ ፍሊፕ ቻርት እና እስክሪፕቶ
- ☒ ተርጉሚ (አስፈላጊ ከሆነ)
- ☒ ማስታወሻ ያዥ

የ#defyhatenow ተነሳሽነት መግቢያ

ቁልፍ ነጥቦች፡

- ☐ #defyhatenow ከሀገር በቀል ድርጅቶች ጋር በአጋርነት የሚሰራ በ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH አስፈጻሚነት በአውሮፓ ህብረት የገንዘብ ድጋፍ በሚተገበረው የምእራብ ኢትዮጵያ - ምስራቅ ሱዳን አገር አቋራጭ ትብብር ፕሮጀክት መዋቅር ስር ያለ ተነሳሽነት ነው።
- ☐ በሚዲያ፣ በውጭ ኃይሎች ኃይል እና ሰዎች እንዴት ነው ቴክኖሎጂን በኢትዮጵያ ለልማት እየተጠቀሙ ያሉት ሚሊወ ላይ ፍላጎት አለ።
- ☐ የጥላቻ ንግግር ባለፈው ዘመን ጀርመንን ወደ ጥቃት እና የዘር ማጥፋት መርትዋታል (ሁለተኛው የአለም ጦርነት)።
- ☐ ጀርመን እንደ ሀገር፡ የጥላቻ ንግግር እስከ አሁን ድረስ ከትትል ይደረግበታል፤ በተለይም በማህበራዊ እና ባህላዊ ሚዲያ።
- ☐ የወርክሾፑ አላማ በጥላቻ ንግግር እና ጥቃት ማነሳሳት መካከል ያለን ግንኙነት በኢትዮጵያ ግንዛቤ ያላቸውን ሰዎች ለማገናኘት እንዲሁም ጥቃትን እና የጥላቻ ንግግር ለመቃወም መንገዶችን ለመፈለግ ነው።

- ☐ የፕሮጀክቱ ትኩረት በኢትዮጵያ ውስጥ ነው፤ ነገር ግን ዲያስፖራዎችንም ያሳትፋል እንዲሁም በእነዚህ ሁለት ቡድን ውስጥ ያሉ የማህበረሰብ እንቁዎችን ለማቀራረብ እና ግጭት ሚያባብሱ አሉታዊ የማህበራዊ ሚዲያ ግንኙነቶችን መቃወሚያ ስነ-ዘዴዎችን እና መሳርያዎችን ለማሳየት ይጥራል።

የመጨረሻ ግቡ በእነዚህ ጉዳዮች ላይ እርምጃ መውሰድ እና ማህበረሰቡን በመሳተፍ የበይነመረብ የጥላቻና ፣ አደገኛ ንግግሮች ተፅእኖ ላይ ግንዛቤ ማሳደግ ነው። በተጨማሪም ግጭት ሁኔታዎችን እና አመፅ ማነሳሳትን መቀነስ ፣ የባህል ልወደጥ መፍጠር እንዲሁም መተማመን እና መገንባት ያካትታል።

ሊታሰብላቸው የሚገቡ ጥያቄዎች

1. ቡድኑ ውስጥ ያሉትን ሁሉንም እራሳቸውን እንዲያስተዋወቁ እና ስለ ጥላቻ ንግግር ያላቸውን አረዳድ ወይም ትርጉም ይጠይቁ። የትርጉሞቹን ወሳኝ ነጥቦች በፍሊፕ ቻርት ላይ እሚፅፍ አንድ ሰዊ ይምረጡ፤ ቡድኑ እንዲያየው ይለጥፉት።

ከመግቢያ በሆላ ሚጨመር ጥሩ ማጣቀሻ የሚከተለው የሱዛን ቤኔስት (በዓለም ሰላም ኢንስቲትዩት ፣ አደገኛ ንግግር ፕሮጀክት, Senior Fellow, based at World Peace Institute) የአደገኛ ንግግር ትርጉምን ይጠቀሙ።

“የጅምላ አመፅ ከመከሰቱ በፊት አመፅ የሚያነሳሱ የሕዝብ ንግግሮች በተከታታይ ይኖራሉ። እንዲያውም ቅድመ ሁኔታ መሆኑ ይጠቆማል። የገዳዮች ቡድን በራስ ተነሳሽነት አይፈጠርም። በአብዛኛው ሁኔታዎች ጥቂት ተደማጭነት ያላቸው ተናጋሪዎች ቀስ በቀስ ቡድንን ወደ አመፅ ያነሳሳሉ።”

በማንኛውም መንገድ በዚህ ሂደት ጣልቃ በመግባት አመፅን ልንከላከል እንችላለን፤ ንግግሩን በማገድ፣ ስርጭቱን በመገደብ ፣ የተናጋሪውን ተግማኒነት አጠያያቂ መሆኑን በማሳየት ወይም በንግግሩ ተፅዕኖ ፈጣሪ ወይም አደገኛ እንዳይሆን አድማጮቹን ማሳመን።”

2. ወይይቱን ተከትሎ የወርክሾፕ መሪ የጥላቻ ንግግርን ለመተርጎም አንዳንድ ዘዴዎችን ሊዘረዝር ይችላል። በባለፈው ወርክሾፕ በበይነመረብ ላይ ወደ አደገኛ ንግግር የሚያመሩ ኢኮኖሚያዊ ገጽታዎች ፣ ስሜታዊ ገጽታዎች ፣ የፖለቲካ እና የማንነት ትስስሮች ላይ ውይይት ተካሂዷል።

በበይነ መረብ ላይ እና በሚዲያ የአደገኛ ንግግር ክስተቶች መካከል ያሉ ግንኙነቶች እና የዚህ ዓይነት ንግግሮች ወደ ጥቃት የመምራት እድልን ልብ ይበሉ (ልክ እንደ ደቡብ አፍሪካ እና ሩዋንዳ) እንዲሁም ሀሳብን በነፃ ነት መግለፅ እና የጥላቻ ንግግር መካከል ስላለ ልዩነት።

መልመጃ ፡ የጥላቻ ንግግር በበይነመረብ

- ☐ ስለጥላቻ ንግግር እና አደገኛ ንግግር ለመወያየት የጥላቻ ንግግር ክፍፍሎችን ፖስተር ይጠቀሙ።
- ☐ የጥላቻ ንግግርን አጋጥሞት ከነበረ የራስዎን ምሳሌዎች መርጠዉ ማሳየት ይችላሉ።
- ☐ ለጥቃት ሚያነሳሱ የጥላቻ ወይም አደገኛ ንግግሮችን ሰዎች ሲያጋሩ ያዩት ምሳሌዎችን ያሳዩ።
- ☐ ይሄንን ማቴሪያል እና ፖስተሩን በመጠቀም የተለያዩ የጥላቻ ንግግር አይነቶችን እና የጥላቻ ንግግሮች እንዴት ከአደገኛ ንግግሮች እንደሚለይ ይወያዩ።
- ☐ የአደገኛ ንግግር እና ለጥቃት ማነሳሳት ምን ምን እንደሚይዙ ያብራሩ - ለእርምጃ ግልፅ የሆነ ጥሪ አለ - ሁል ጊዜ የጥላቻ ንግግርን አያካትትም።
- ☐ የተመረጡ የጥላቻ ንግግር ምሳሌዎችን ይዘት እና አላማ ይወያዩበት።
- ☐ የቃላት ትርጓሜዎችን እና በትርጓሜያቸው ሊያስከትሉ የሚችሉትን ጉዳት ከግምት ያስገቡ።
- ☐ ከሰዎች ጋር በበይነመረብ ወይም ከበይነመረብ ውጪም ስትገናኙ ቃላቶችን በጥንቃቄ መምረጥ አስፈላጊ ነው።
- ☐ በይነመረብ ላይ ፅሁፍ ከመፃፍ፣ ልጥፍ ከመለጠፍ፣ ፅሁፎችን ከማጋራቶ በፊት ስለሚጠቀሙአቸው ቃላት እንዲያስቡ ይመከራል ይህ ሰዎችን ሊያስቀይም ስለሚችል።

አራስዎትን ይጠይቁ፡ “የሚጠቃው ቡድን አባል ብሆን ምን ይሰማኛል?”

የቃላቶቻቸው ተፅእኖ ምን ያህል ሊሆን እንደሚችል ይመዝኑ ፣ የፃፉትን ወይም መግለጫዎችን መልሰው ለማንበብ ጊዜ ይዉሰዱ ካስፈለገ እረፍት ወስደው ሲረጋጉ ይመለሱ።

ፔሳቼክ (PESACHECK)፤ የምስራቅ አፍሪካ የመጀመሪያዉ እዉነታ መመርመሪያ ተነሳሽነት

ፔሳቼክ የእዉነታ መመርመሪያ ተነሳሽነት ማህበራዊ ሚዲያ ላይ የተለጠፉ ዜናዎች እና ምሳሌዎች ሚደረጋግጥ ተነሳሽነት ነዉ።

ከፌስቡክ እና የመሳሰሉ ማህበራዊ ሚዲያዎች ጋር በአጋርነት በመስራት ፣ እንደ ፔሳቼክ ያሉ ሶስተኛ ወገን እዉነታ ማረጋገጫ ድርጅቶች እዉነታን ከልብ ወለድ ለመለየት ይረዳሉ። ይህንን የምናደርገው ለህብረተሰቡ በማንበራዊ ሚዲያዎቻቸው ግርግዳዎች ላይ ለሚመለከቷቸው ልጥፎች የበለጠ ጥልቅ ማስተዋል እና አውድ በመስጠት ነው።

ሊታሰብላቸው የሚገቡ ጥያቄዎች

- የጥላቻ ንግግሮች ቃላት እና አላማዎች መረዳት።
- ምን ማለት እንደሆነ እና አንድ ሰው ሳያውቅ የት እያሰራጨው ሊሆን እንደሚችል።
- በይነመረብ እና በገሀዱ አለም ምንጠቀማቸውን ቃላት የማሰላስል አስፈላጊነት።
- ጥንቃቄ የመውሰድ እና እራስን በይነመረብም ሆነም በገሀዱ አለምም ከርህራሄ እና መቻቻል አንፃር ጥያቄዎችን መጠየቅ።

የቡድን ወይይት

3. ወይይቱ በጥያቄ ወይም በአስተያየት የተዋቀረ ክፍለ ጊዜ መሆን ይችላል። ከአጋር ቡድኖች ሊተረጉሙ ወይም መልስ ሊሰጡ ሚመጡ የተወሰኑ ሰዎች መኖር አለባቸው። ካልሆነ ቡድኑ እራሱ እርስ በእርስ አስተያየት መስጣት እና መመላለስ ይችላሉ፤ ነገር ግን የወርክሾፍ መሪ ወይይቶቹ ዉጤታማ አርጎ ማስቀጠል አስፈላጊ ነዉ። (የሚናገሩትን ይቀያይሩ፤ በጣም ፖለቲካዊ ላለመሆን ይሞክሩ እንዲሁም አንዳንድ ሰዎች አጠቃላይ ወይይቱን እንዲቆጣጠሩት ላለመፍቀድ ይሞክሩ)።

ተጨማሪ መረጃ

4. ወይይቱ ሊያልቅ ሲል የወርክሾፍ መሪ ሚዲያዎች (ባህላዊ እና ማህበራዊ) በጥላቻ ንግግር ዙሪያ ያላቸውን ሚና ማወራት መጀመር አለበት።

- ☐ ቡድኑን በባህላዊ ሚዲያ እና በማህበራዊ ሚዲያ መካከል ያለውን ልዩነት እንዲመረምሩ ይጠይቁ።
- ☐ በልዩነቱ ላይ መወያየት ወይም በኢትዮጵያ እና በዲያስፖራ ወይም እንደ ኬንያ ባሉ ጎረቤት ሀገሮች መካከል በማህበራዊ ሚዲያ አጠቃቀም መካከል ስላለው ልዩነት መጠየቅ ይፈልጉ ይሆናል።

- ☐ ቡድኑን በሁለቱም ሚዲያዎች ላይ ያሉ የጥላቻ ንግግር ምሳሌዎችን እንዲሰጡ ይጠይቁ።
- ☐ በባህላዊ እና ማህበራዊ ሚዲያ ላይ ግጭት ለመፍጠር ጥቅም ላይ ስለዋሉ አሳሳች ምስሎች እና ሐሰተኛ መረጃዎች ወይም ውስጥ ያካቱ።ይህ በየተዛባ መረጃ እና ማረጋገጫ ምዕራፍ ውስጥ ይመረመራል።

ማረጋገጫ ዝርዝር - በመጨረሻ እነዚህን ይሰብስቡ እና ለሁሉም ቡድን ያጋሩ

- ☒ የተሟላ አቴንዳንስ ወረቀት
- ☒ የተሟላ የትራንስፖርት ክፍያ ወረቀት (አስፈላጊ ከሆነ)
- ☒ የተሟላ የግብረመልስ ጥናት ቅፅ
- ☒ የተሟላ ሪፖርት ቅፅ
- ☒ ፎቶዎች/ ቪዲዮዎች (ፎቶ እንሺ መኖሩን ያረጋግጡ)
- ☒ ፍሊፕቻርት ላይ የተፃፉ ወይም የሚጣበቁ ማስታወሻዎች ላይ የተፃፉ ማስታወሻዎች ፎቶግራፍ ማንሳት እና በፅሁፍ መገልበጥ አለባቸው
- ☒ የተሰበሰቡ የቡድን ወይም ማስታወሻዎች
- ☒ ከተሳታፊዎች በድምፅ የተቀዱ አስተያየቶች

3, 2, 1 (የግብረ መልስ ክፍል ግዜ)

ይህ ክፍል ግዜ በመጀመርያዉ የስልጠና ቀን ሲጠናቀቅ የሚጠይቁበት የግብረ መልስ ክፍል ግዜ ነዉ። እያንዳንዱ ተሳታፊ የተማሯቸውን ሶስት(3) ነገሮች ፣ ሁለት(2) በስራቸው ወይም በሕይወታቸው የሚጠቀሙባቸውን ነገሮች እና አሁንም ጥያቄ የሆነባቸውን አንድ(1) ነገር በተሰጣቸዉ ወረቀት እንዲፅፉ ይጠየቃሉ።

- ዛሬ የተማርኳቸዉን/ሻቸዉን ሶስት ነገሮች ጥቀስ/ሽ
- በግል ወይም በሙያዊ ሕይወትዎ ውስጥ የትኞቹን ሁለት ነገሮች በእርግጠኝነት ይጠቀሙባቸዋል
- የስልጠናውን የመጀመርያ ቀን ከተካፈሉ በኋላ አሁንም ያለዎትን አንድ ጥያቄ ይፃፉ

- ☐ አስልጣኙ ተሳታፊዎች ስማቸውን ሳይገልፁ የፃፉአቸዉን አስተያየቶች ይሰበስባል።
- ☐ እባክዎን ሁሉንም ወረቀቶች የአስልጣኞች ገለፃ ላይ ያንብቡ።
- ☐ የሁለተኛ ቀን ዋናውን ፕሮግራም ከመጀመርዎ በፊት ፣ ከለሳ ሲያደርጉ ጥያቄዎቻቸውን ይመልሱ።

ማስታወሻ:

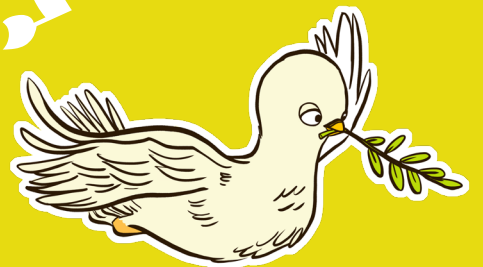
This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire surface, typical of notebook or composition paper. The lines are uniform in thickness and color, providing a guide for handwriting. There are no margins, text, or other markings present on the page.

[illegible]

2

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ሰላም ግንባታ እና
ማህበራዊ ሚዲያ

#defyhatenow | 2 ሰላም ግንባታ እና ማህበራዊ ሚዲያ

ሰላም ግንባታ እና ማህበራዊ ሚዲያ

የማህበራዊ ሚዲያ ስትራቴጂ እንዴት ይኖርዎታል?

ለአመቻቸው ጠቃሚ ምክሮች

ጠንካራ የማህበራዊ ሚዲያ ግብይት ስትራቴጂ መፍጠር ሳምንታት መውሰድ አያስፈልገውም። ሶስት ቁልፍ ነገሮች በወረቀት ላይ ካሰፈሩ ይበቃል።

1. ማህበራዊ ሚዲያ ላይ ያለው ለምንድነው?

ማህበራዊ ሚዲያዎች ላይ ለመገኘት ያህል ብቻ በማህበራዊ ሚዲያ ሰርጦች ላይ ንቁ መሆን ጠቃሚ ጊዜን እና ሀብቶችን ለማቃጠል በጣም ፈጣን ከሆኑ መንገዶች አንዱ ነው። በመጀመሪያ ንግድዎ “ለምን” ማህበራዊ ሚዲያ ላይ ተገኘ እና ምን ማከናወን ነው የሚፈልጉት ለሚሉት ጥያቄዎች መልስ ይስጡ።

2. እንዴት ስኬታማ እንሆናለን?

ቀጣዩ ጥያቄ “እንዴት” ነው። የተወሰኑ ማህበራዊ ሰርጦች ሊሆኑ ይችላሉ፤ የተከፈለ የማስታወቂያ፤ በጀት ሺዲዮ ወይም ምስል መፍጠር ከተፀኑ ፈጣሪዎች ጋር በአጋርነት መስራት።

3. ስኬታችንን እንዴት እንመዝናለን?

ሊያሳኩዎቻቸው የሚፈልጓቸውን ግቦች በቀናት፣ በሳምንታት፣ በወራት እና በዓመት ከፋፍሎ ማስቀመጥ በዕለት ተዕለት እንቅስቃሴዎች ላይ እንዲያተኩሩ እንዲሁም ትልቁን ግብ በአዕምሮ ውስጥ እንዲያስቀምጡ ያስችልዎታል።

ከጎላ ድምፅ ጋር መወዳደር

ድርጅቶች ማህበራዊ ሚዲያ ላይ መገኘት እየቀጠሉ ሲሄዱ ተጠቃሚዎች ብዙ አማራጮችን እያገኙ ነው። የማህበራዊ ሚዲያ አደባባዮች እየተጨናነቁ ነው፤ እያንዳንዱም የራሱን አሻራ ማሳረፍ ይፈልጋል። ፉክክሩ ፊት ለፊት ላይ መቆየት እና ጎልቶ መታየት ከመቼውም በላይ ከባድ ነው።

ለተወሰኑ የንግድ ምልክት መለያዎች ጎልቶ ለመታየት ቀላል አቋራጭ ዘዴ የበለጠ መለጠፍ ነው። ምንም እንኳን ይህ ስነ ዘዴ ለአንዳንዶቹ ሊሠራ ቢችልም፣ ለብዙዎች ተከታዮቻቸውን የማበሳጨት አዝማሚያ አለው፤ በተለይ የልጥፉ ይዘት ጥልቀት ከሌለው። ብዙ በለጠፈ ሳይሆን ጥሩ ይዘት ሲለጥፉ ከጊዜ በኋላ ሰዎች ምርትዎን ይከታተላሉ።

ማህበራዊ ሚዲያን ለማስተዳደር በቂ ጊዜ አለማግኘት

የማህበራዊ ሚዲያ ገፅን በየጊዜው ላለማሻሻል በተደጋጋሚ የሚቀርብ ምክንያት ጊዜ ማጣት ነው።

ጀማሪ ድርጅት ሆነም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት፣ ብዙ የስራ ጫና ይኖራል፤ ከፕሮጀክት ዘመቻዎች ጀምሮ እስከ በመስመር ላይ ታይነትዎን ለማሳደግ እና ለመከታተል፤ እንዲሁም በሠራተኞች ቁጥር አነስተኛ መሆን ምክንያት፤ ለማህበራዊ ሚዲያ ስትራቴጂ በቂ ጊዜ አይኖርም። ይህንን ጫና ለማቃለል እንዲረዳ፣ የሚከተሉትን ማድረግ ይችላሉ፤

ማህበራዊ ሚዲያ አስተዳዳሪ መቅጠር

ማህበራዊ ሚዲያ አስተዳደሩን ተመሳሳይ ወይም ሚዛመዱ ሥራዎችን የመስራት ልምድ ላለው ለሚታወቅ ኤጀንሲ መስጠት ወይም በቢሮዎ ውስጥ ማህበራዊ ሚዲያ አስተዳዳሪ መቅጠር ይችላሉ። የትርፍ ሰዓት ማህበራዊ ሚዲያ ሥራ አስኪያጅ ወይም ከማህበራዊ ሚዲያ-ግብይት ኤጀንሲ መቅጠርን ያስቡ ።

ማህበራዊ ሚዲያዎችን ለማስተዳደር አንድ ሰዓት ይመድቡ

እንደ ሆትሱት እና ቦፈር (Hootsuite and Buffer) ያሉ ማህበራዊ ሚዲያ ማስተዳደሪያ መሳርያዎች ልጥፎችዎን በበርካታ አውታረመረቦች ላይ የጊዜ ሰሌዳ እንዲያዘጋጁ ይረዳዎታል። የማህበራዊ ሚዲያ ገፅዎን በመከታተል እርስዎም በኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉ ልምዶችን ለማወቅ ይረዳዎታል። በመጀመሪያ ስለድርጅትዎ አስተያየቶችን ያዳምጡ እና በቀጥታ ከዲላማ ታዳሚዎች (Target audience) ጋር ይወያዩ። እነዚህ መሳርያዎች በተለያዩ ማህበራዊ ሚዲያዎች ላይ ስለ ድርጅቱ አፈፃፀም የትንታኔ ዘገባዎችን ያቀርባሉ።

በጣም ውጤታማ የሆኑትን የማህበራዊ ሚዲያዎች ይምረጡ

ሚፈልጉአቸውን ታዳሚዎች ለመድረስ በጣም ውጤታማ የሆኑ ሁለት ወይም ሶስት ማህበራዊ ሚዲያዎችን ብቻ ይጠቀሙ። ሚፈልጉአቸው ታዳሚዎች ሚጠቀሙአቸውን ማህበራዊ ሚዲያዎች ያጥኑ፤ በዛ መሰረትም አንድ በዋናነት መሪ ሀሳብን ለመግለፅ ሚጠቀሙበትን ማህበራዊ ሚዲያ ይምረጡ፤ ሌሎቹን እንደ ተጨማሪ ይጠቀሙአቸው።

ስትራቴጂ ይንደፉ

የማህበራዊ ሚዲያ ጥረቶችዎን ለማስተካከል ተፎካካሪዎች የሚጠቀሙዎቸው ስትራቴጂዎች ከመጠቀም ይልቅ፤ የራስዎን ጠቃሚ እና አስፈላጊ ስትራቴጂዎችን ይንደፉ። የተግባቦት ግቦችዎን ያዘጋጁ፤ የባለሙያ ዕውቀትን ያክሉ፤ ከዚያም ስትራቴጂ ይቅረፁ።

ጥላቻን ማቆም - ትሮሎችን (TROLLS) ያስወጡአቸው

በሚዲያ ዳይቬርስቲ ኢንስቲትዩት ለጥላቻ ንግግር እንዴት በቲውተር ላይ ምላሽ መስጠት እንደምንችል የተዘጋጀ መመሪያ።

አይላደቡ

- ☐ የእርስዎ ቃላት እና የሚያጋሯቸው ማናቸውም ይዘቶች ጎጠኝነትን፣ ጅምላ ፍረጃን፣ ወይም ጥላቻን እንደማያስራጩ ወይም ህገ-ወጥ ይዘት እንደሌላቸው ያረጋግጡ።

ጥላቻቸውን አያስራጩ

- ☐ ጥቂት ተከታዮች ላሉአቸው ለአፈንጋጭ ግለሰቦች ትኩረት መስጠት ውጤት ላያስገኝ ይችላል። የሚመኙትን ትኩረት እና ዝና ልትሰጣቸው ትችላለህ።

በፍጥነት ይመልሱ

- ☐ ግዜ ላለፈበት መመለስ ውይይቶችን እንደገና በመቀስቀስ እና የጥላቻ ንግግሮችን ከዚህ በፊት ላላዩ በማዳረስ ጉዳት ያስከትላል። ስለዚህ ጊዜ ወሳኝነት አለው።

ስለ ዓላማዎ ያስቡ

- ☐ የጥላቻ ንግግር ከሚናገር ሰው ጋር ለመሳተፍ ይፈልጋሉ? ለምን?
- ☐ በተጠቃሚዎች ላይ የጥላቻ ትዊት ውጤቶችን ለመቀነስ ይፈልጋሉ?
- ☐ በጥቃት ላይ ለሆነ ቡድን ወይም ማንነት ድጋፍ ለመስጠት ይፈልጋሉ?
- ☐ ግቦትን ማሰብ ምላሾችን እና የሚጠቀሙትን ቋንቋ ለመምረጥ ይርዳዎታል።

ተፅእኖ ፈጣሪ ደጋፊዎችን ለመመዝገብ ይሞክሩ

- ☐ ታዋቂ ሰዎች፣ ፖለቲከኞች፣ የቢሺክ መሪዎች ለእርሶ ተቃራኒ ትርክት፣ ትኩረት እና ክብደት ለማምጣት ይረዳሉ። ስለዚህ ስማቸውን ትዊት ዉስጥ ይጨምሩ።

የነበሩ ህሽታጎች ለይ ይሳተፉ

- ☐ ይህ መልስ ከፃፉለት ግለሰብ በላይ መልዕክቶ ሚታይበትን እድል ይጨምራል። የአሉታዊ ሀሽታግ ዉይይቶችን ቃና ለመቀየርም ሊረዳዎ ይችላል። በተጨማሪም ሌሎች ዝም እንዳይሉ እና እነሱም እንዲቀላቀሉ ይረዳቸዉ ይሆናል።

ኢዲሰ ሀሽታጎችን ያስተዋወቁ

- ☐ ከጥላቻ ንግግሮች ጋር ከተያያዙት ጎን ለጎን አዲስ ሀሺታኝነትን ያስተዋወቁ። ይህ ቃናውን ወደ አዎንታዊ እና አካታች አቅጣጫ እንዲቀይር እና ሌሎች ለመቀላቀል ምቹት የሚሰማቸው ቦታም እንዲሰማቸው ያበረታታል።

ተርጎሞ ይገኛል

- ☐ በጊዜ ሂደት ትርክት ይገኙቡ። ተቃራኒ ትርክትን እንደ ረዥም ጊዜ ሂደት ይመልከቱ።
- ☐ የእርሶን መገለጫዎች እና ብዙዎችን የማሳተፍ አቅምዎን ለማሳደግ በወጥነት ይለጥፉ።
- ☐ አላማዎ የሆነን ሰዉ አመለካከት ለመቀየር ከሆነ ምልልስ ያለበት ዉይይት ዉስጥ ለመሳተፍ ይዘጋጁ። ነገር ግን አሳሳቾችን እንዳያበረታቱ ይጠንቀቁ፤ እነሱ የሚፈልጉት ይህን ነዉና።
- ☐ የመርጃ ባንክ ለተቃራኒ ትርክቶችን መልስ ለመስጠት ማዘጋጀት። ለምሳሌ፤ ስታቲስቲክስ፤ መረጃዎች፤ ሊንኮች የመሳሰሉትን።
- ☐ ስለርዕስ ጉዳዩ እውቀት አስፈላጊ ነው። በጥላቻ ንግግር ውስጥ የሚሳተፉ ሰዎች ብዙ አሳሳች የመረጃ ምንጮችን የታጠቁ ሊሆኑ ይችላሉ።
- ☐ በኢድልዎ ሊከሰስ በማይችል ገለልተኛ እና መልካም ስም ካለው ምንጭ በሚመነጭ ማስረጃ ተቃውሙን አቅዱ።

ምስል ይጠቀሙ

- ምስሎች፤ በጥንቃቄ የተመረጡ ምስሎች እና ቪዲዎች፤ በመልእክትዎ ፍላጎትን እና ተሳትፎን ለማስነሳት ይርዱ።

መሉ መምርያዉን እዚህ ያዉርዱ፡ [//www.getthetrollsout.org/](http://www.getthetrollsout.org/)

ማስታወሻ:

[illegible]

3

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ማህበራዊ ሚዲያ
ጥንዛቤ

#defyhatenow | 3 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ማህበራዊ ሚዲያ ግንዛቤ

ስነ ዘዴ ፣ #DEFYHATENOW

የበይነመረብ የተሳሳተ መረጃ እና ጥላቻ ንግግር የክትትል ሪፖርት

#እውነታዎችዋጋአላቸው ፌክቶር (#FACTSMATTER)

የሪፖርቱ ዋና ክፍሎች

- የሪፖርቱ ርዕስ
- የክትትል ግዜ
- ፀሀፊ
- ዋቢዎች እና ሊንኮች

መግቢያ

- ከክትትሉ ውጤት ዋና ሀሳቡን ይለዩ

የሪፖርቱ አካል

- ጥቃቶች እንደ አስፈላጊነቱ በቅደም ተከተል
- ጥቃት ስንል ፣ የቡድን፣ የብሄር ፣ ፖለቲካዊ፣ ሀይማኖታዊ፣ ጾታዊ... ወዘተ
- በቡድን መተንተን ፣ ማጠቃለያ እና ምሳሌ

ማጠቃለያ

- በምልከታዊ ክትትል ጊዜ የተገኘ አጠቃላይ ሀሳብ ማጠቃለያ እና ሊሆኑ የሚችሉ ምክንያቶችን መተንተን።

ምክረ ሀሳብ

- እዚህ ይህንን ችግር በብቃት ለመታገል በክትትል ወቅት ላይ በተመለከቱት መሰረት አርታኢዎች ምን እንደሚመክሩ ልብ ይበሉ።

አባሪ

- ማህበራዊ ሚዲያ ታሪኮች እና ልጥፎች ለማስረዳት የተወሰኑ ቅጽበታዊ ገጽ እይታዎችን (screenshots) ማካተት።
- የቃላት መፍቻ፣ በጥናቱ ወቅት በጣም ጥቅም ላይ የዋሉ ቃላት እና ምህፃረ ቃላት።

መልመጃ

የተሳሳተ መረጃ እና የተዛባ መረጃ እንዴት ይለያል

- ☐ ሐሰት ሊሆን የሚችል ምን ታሪክ እና አሉባልታ ሰምተዋል?
- ☐ ከየት ነው የሰሙዋቸው፡ በማህበራዊ ሚዲያ፣ በአካል፣ በስልክ፣ በባህላዊ ሚዲያ ሪፖርት ተደርገው (ዜና ሳይቶች፣ ፊደሮች፣ ቲቪ)?
- ☐ ታሪኩ እውነት ወይም ሐሰት እንደሆነ እንዴት ወሰነ?
- ☐ ታሪኩ ፕሮፖጋንዳ ነበር? ከሆነስ በማን እንደሆነ መለየት ይችላሉ?
- ☐ ማንን ይጠቅማል? ማንን ይጎዳል?

- ☐ የተቀበሉትን መረጃ እውነትነት ለማረጋገጥ ምን አይነት መሳርያዎች አሉት?
- ☐ የተሳሳቱ መረጃዎች፣ የተጭበረበሩ ታሪኮች እና አሉባልታዎች በእርሶ ላይ እና ማህበረሰብ ላይ እንዴት ተፅእኖ አደረጉ?
- ☐ ለሆነ ዓላማ የተዘጋጁ ፕሮፖጋንዳ ሊሆኑ ሚችሉ ታሪኮችን ያወቃሉ?
- ☐ ምንጮቹ እነማን እንደሆኑ እና አላማቸው ምን እንደሆነ እንዴት ይለያሉ?

አፍሪካ ቼክ - ጠቃሚ ምክሮች

- ☐ በቅርቡ በማህበራዊ ሚዲያ ሲጋራ ያዩትን ዜና ወይም አሉባልታ ይለዩ።
- ☐ የሚከተሉትን መሳርያዎች በመጠቀም ማስረጃ እና የመጀመርያ ምንጩን ለማግኘት ይሞክሩ።
- ☐ እውነታዎችን መፈተሽ አይዘነጉ። ሁሉንም ጥያቄዎች ከሌሎች ምንጮች ያጣሩ።

ሁሉም ሰው የሀሰተኛ ዜናን፣ አሉባልታን እና ፕሮፖጋንዳ ለማቆም ማገዝ ይችላል!

አፍሪካ ቼክ

እውነታን ከልብወለድ መለየት
www.AfricaCheck.org

መረጃ ፈለገ (INFO FINDER)

የሚነሳ ጥያቄን መፈተሽ ከባድ ሚዲያደርገው ተአማኒ የሆነ መፈተሻ መረጃ ማግኘት ነው። ይሄን እንዲያደርጉ ልንረዳዎ ይህንን ጥናት ስናካሄድ የተጠቀሙትን ምንጮች የመረጃ ቋት አዘጋጅተናል።

<https://africacheck.org/infofinder/#/>

1. ፍላጎት ያሉትን ቦታ ይምረጡ

- ☐ መረጃ ሚፈልጉበት ሀገር ይምረጡ (አፍሪካ፣ ናይጄሪያ፣ ደቡብ አፍሪካ)

2. ፍላጎት ያሉትን ርዕስ ይምረጡ

- ☐ የርዕስ ዝርዝሮችን ይምረጡ።
- ☐ ፍላጎት ስላሉት ርዕስ መረጃ ከሌለን ርዕሱን info@africacheck.org በዚህ አድራሻ ይጠቁሙን። ለሁሉም መልዕክቶች መመለስ አንችልም ነገር ግን ሁሉንም እናነባቸዋለን።

የሚድያ አድሎ/እውነታ ቼክ ክሮም ኢክስቴንሽን

ጉግል ክሮም ኤክስቴንሽን የገደቡ ፖለቲካዊ መድሎ ምልክትን ያሳያል።

<https://mediabiasfactcheck.com/>

አጠራጣሪ ምስሎችን ተገባቢጦሽ ምስል ፍለጋ በማድረግ ያረጋግጡ፣ ወይም ከሚከተሉት አንዱን ይሞክሩ፣

ምስሎቹን ማን ሰረቀ?

<https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/who-stole-my-pictures/>

ቤሊንግካት ምስል ማረጋገጫ መድረክ

<https://www.bellingcat.com/>

ቤሊንግካት ሪፖርት የተደረጉ ክስተቶችን ያጠናል እያንዳንዱን ፎቶ፣ ቪዲዮ እና የእኛን ትንታኔ ለማሳወቅ የምስክር መለያን ያረጋግጣል።

<https://www.bellingcat.com/category/news/africa/>

ምስል መጫን አንደሚችሉ ያስታውሱ ፡ የካሜራውን ምልክት ይጫኑ ወይም በ URL ይፈልጉ

ተገላቢጦሽ ምስሎችን በሞባይል፣ በታብሌት ወይም በአንድሮይድ መተግበርያ ይጠቀሙ።

<https://images.google.com/>

<https://reverse.photos/>

<https://tineye.com/>

© Copyright Africa Check 2020

ሪፖርቱ በአፍሪካ ቼክ ወገንተኛ ያልሆነ አዉነታ አጣሪ ድርጅት ነዉ የተፃፈዉ።

ዋናውን ከድረገፃቸው ይመልከቱ፡

<https://africacheck.org/factsheets/guide-how-to-spot-fakes-and-hoaxes-online/>

ማስታወሻ:

[illegible]

4

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ሲቪል ማህበረሰብ
እና ማህበራዊ ሚዲያ

#defyhatenow | 4 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ሲቪል ማህበረሰብ እና ማህበራዊ ሚዲያ

ስነምግባር ያለው ጋዜጠኝነት

ለመቻቻል የማረጋገጫ ዝርዝር

1. የጥላቻ ንግግር ሚያካትቱ ታሪኮችን በሚመለከቱበት ጊዜ ስሜት ቀስቃሽ አለመሆን በጣም አስፈላጊ ነው፡

- ☐ ስነምግባር ያለው ጋዜጠኛ እነዚህን ይጠይቃል፡
- ☐ ቀልብ ሚዲያ ሊሆን ችላል ነገርግን ለዜናነት ይመጥናል?
- ☐ የተናጋሪው አላማ ምንድነው?
- ☐ የእትሙ ተፅእኖ ምን ይሆናል?
- ☐ ስሜትን የማቀጣጠል እና ወደ አመፅ ማነሳሳት አደጋ አለ?
- ☐ ንግግሩ እውነታ ላይ የተመሰረተ ነው? እና ጥያቄዎቹ ተጣርተዋል?

2. አወዛጋቢ ማቴሪያዎችን በማሰባሰብ እና በማረም ግዜ ጋዜጠኞች ለማተም መቼኮልን ማስወገድ አለባቸው፡፡ የታሪኩን ይዘት ለመመልከት ለአፍታም ቢሆን ማቆም ቆም ብሎ ማሰብ ጠቃሚ ነው ፡

- ☐ አላስፈላጊ አሉባልታዎችን እና የተሳሳተ አመለካከት አስወግደናል?
- ☐ ሁሉንም አስፈላጊ እና ጠቃሚ ጥያቄዎች ጠይቀናል?
- ☐ ለታዳሚዎቻችን ጥንቃቄ አድርገናል?
- ☐ በቋንቋ አጠቃቀም መለስተኛ ሆነናል?
- ☐ ምስሎቹ ወደ ጥቃት እና በሌሎች ስቃይ ወደመደስት ሳይወስዱ ታሪኩን ይነግራሉ?
- ☐ የተለያዩ ምንጮችን ተጠቅመናል እንዲሁም የሚመለከታቸውን በቁጥር እና በብድረት ድምፅ አካተናል?
- ☐ በኤዲቶሪያል እና በሥነ ምግባር ደንቦች የተቀመጡትን ደረጃዎች ያሟላል?

3. ሁል ጊዜ ለማተም ከመጨረሻ በፊት አንድ የመጨረሻ አይታ እና የማሰብያ ጊዜ መወሰድ ጠቃሚ ነው፡

- ☐ ጥሩ ስራ ነው የሰራኝኝ?
- ☐ የሚረብሹ ጥርጣሬዎች አሉ?
- ☐ እና በመጨረሻም ባልደረባዬን መጠየቅ አለብኝን?

የጋዜጠኝነት ሥነምግባር አውታረመረብ (Ethical Journalism Network)

<https://ethicaljournalismnetwork.org/>

[illegible]

[illegible]

5

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ሰላም ግንባታ እና
ቴክኖሎጂ

#defyhatenow | 5 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ሰላም ግንባታ እና ቴክኖሎጂ

#ከመጫኖበፊትያስቡ #THINKB4UCLICK የማህበራዊ ሚዲያ ዘመቻ ያዘጋጁ

#ከመጫኖበፊትያስቡ (#ThinkB4UClick) የተሳሳተ መረጃ፣ ሐሰተኛ ዜና እና የጥላቻ ንግግር አደገኛነት ላይ ግንዛቤ ለመፍጠር በ#defyhatenow የሚመራ የግንዛቤ ዘመቻ ነው። በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ #defyhatenow እና አጋሮች ህብረተሰቡን ስለጥላቻ ንግግሮች እና ደህንነታቸው የተጠበቀ የበይነመረብ እና በገሀዱ አለም ቦታዎች ለዜጎች ለመፍጠር የጥላቻ ንግግር እንዴት በግለሰባዊ እርምጃዎች እንደሚቀነሱ ያስተምራል፤ እንዲሁም ዜጎች እርስ በእርስ በተለያዩ ጉዳዮች ላይ ጤናማ እና በእውቀት ላይ በተመሰረተ መልኩ እንዲወያዩ ያደርጋል።

አላማዎች

- ☐ የተሳሳተ መረጃ፣ ሐሰተኛ ዜናዎች እና የጥላቻ ንግግሮች አደገኛነት ላይ በኢትዮጵያ ውስጥ ግንዛቤ መፍጠር።
- ☐ ዜጎች ጥላቻን ለመቃወም አነስተኛ ግን ጉልህ እርምጃዎችን እንዲወስዱ እና በበይነመረብ ላይ የተሳሳተ መረጃን ከማጋራት እንዲቆጠቡ ያበረታቱ።

አላማ ያደረገው ታዳሚ

- ☐ በኢትዮጵያ የሚሰሩ የሚዲያ ድርጅቶች።
- ☐ በኢትዮጵያ የህዝብ አመለካከት ቀራጮች እና ተጽዕኖ ፈጣሪዎች።
- ☐ ሀገር ውስጥም፣ በዉጪም ያሉ ኢትዮጵያውያን።
- ☐ የኢትዮጵያ በይነመረብ ማህበረሰቦች፣ ፌስቡክ ግሩፖች እና ማህበራዊ ሚዲያ ተጠቃሚዎች።
- ☐ የተፈናቀሉ እና ስደተኛ ኢትዮጵያውያን።

ሳምንታዊ ጭብጦች

ዘመቻው በሳምንታዊ መልዕክቶች የተከፋፈሉ አራት ጭብጦች አሉት፡

ሳምንት 1

ምንጩን ይፈትሹ እና መረጃውን ያረጋግጡ።

ሳምንት 2

ሐሰት በፍጥነት ሩቅ ይጓዛል፤ እርማቶች እና ይቅርታዎች ግን ቶሎ ወደ ህዝብ አይደርሱም።

- ☐ አለም በሙሉ የሚለጥፉትን እየሰማ ነው። እባክዎ ዉሸት እና የተሳሳተ መረጃ አያጋሩ። በአንድ እርማት የሰሩትን ስህተት በሙሉ ማስተካከል አይችሉም።

ሳምንት 3

የአዉድ አስፈላጊነት

- ☐ ምላሽ ከመስጠትዎ በፊት አውድ ይኑርዎ::
- ☐ ከአዉድ ዉጪ የሆነ መረጃ ብዙ ሰዎችን የማሳሳት አቅም አለዉ::

ሳምንት 4

ትንንሽ እርምጃዎች ዋጋ አላቸዉ፤ ትልቅ ተፅእኖ ሊያመጡ ይችላሉ::

- ☐ #ከመጫኖበፊትያስቡ (#ThinkB4UClick) የሚለው ጭብጥ ለእርምጃ የተደረገ ጥሪ ነው፤ ይህም ዜጎች የጥላቻ ንግግሮችን እና አመፅ ማካሳሳትን ለመቀነስ አነስተኛ እርምጃዎች እንዲወስዱ ለማድረግ ያለመ ነው::
- ☐ በነዚህ ጉዳዮች ላይ በቤት፣ በትምህርት ቤት እና ስራ ቦታዎች ብዙ ዉይይቶች ያስፈልጉናል::
- ☐ እያንዳንዱ ግለሰብ ማህበራዊ ሚዲያን በሀላፊነት የመጠቀም እና የጥላቻ ንግግሮችን እና ሐሰተኛ መረጃዎችን በይነመረብ ሪፖርት ማድረግያ ስነ ዘዴዎችን የመጠቀም ግዴታ አለበት::
- ☐ #ከጥላቻየፀዳችኢትዮጵያ እንድትኖረን እንስራ:: #HateFreeEthiopia

ደህንነት እና ግላዊ ሚስጥር

የእራስዎን ደህንነትን በገሐዱ አለም እንደሚጠብቁ ሁሉ፤ በዲጂታልም አለምም እራስዎን መጠበቅ ያስፈልጋል:: ዲጂታል ደህንነትን መማር ከመጠን በላይ ከባድ ነገር እንደሆነ ሊሰማዎ ይችላል ነገርግን ደህንነትን እንደ አንድ የሚለማመዱት ነገር አርገን ማሰብ፤ እያንዳንዱን ሁኔታ እንዴት መገምገም እና ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ እርምጃ እንደምንወስድ ለማወቅ ይረዳናል::

ራስዎን የሚጠይቁቸው ጥያቄዎች፡

- ምን መከላከል እፈልጋለሁ?
- ከማን ነዉ መከላከል ምፈልገዉ?
- የእኔን የግላዊነትን ሚስጥር ለማግኘት ምን ማድረግ ይችላሉ?
- ከተሳካላቸዉ ምን ይፈጠራል?
- ሊከሰቱ የሚችሉ ነገሮች ለመከላከል ምን ለማድረግ ፈቃደኛ ነኝ?

የእነዚህን ጥያቄዎች መልስ የመረዳት ሂደት የስጋት ሞዴሊንግ ይባላል:: ይህ የስጋት ሞዴሊንግ የደህንነት እቅድ እንዲያዘጋጁ ይረዳዎታል::

ምን መከላከል እፈልጋለሁ?

ከጥቃት መከላከል/መጠበቅ የሚፈልጉት ንብረት ይባላል፤ ይህም ብዙውን ጊዜ መረጃ ወይም የዲጂታል መሣሪያ ነው::

- የበይነመረብ ማንነቴን
- ያለሁበትን አካባቢ
- በኮምፒውተሪ ላይ የተጫኑ ዳታዎች
- በምጓዝበት ጊዜ የዲጂታል መሣሪያዎቼን
- ይለፍ ቃሎቼን
- የአድራሻዎቼን ዝርዝር
- ከሌሎች ጋር ያለኝን ግንኙነት
- የምንጮቼን ማንነት
- የማህበራዊ ሚዲያ አካዉንቶቼን
- የኢሜል አካዉንቶቼን
- በስራ ቦታዬ ያሉ ሰዎች

ከማን ነው መከላከል የምፈልገው?

እርስዎን ወይም መረጃዎን ኢላማ ማድረግ ሚፈልጉ ግለሰቦች፣ ቡድኖች ወይም ድርጅቶች እንደ ጠላት/ ተቃዋሚ ሊወሰዱ ይችላሉ።

- መንግስት
- የወጭ ሀገር መንግስታት
- የበይነመረብ አገልግሎት አቅራቢዎች
- የሳይበር ወንጀለኞችን
- የሀገሪ ተፅእኖ ፈጣሪ ፖለቲከኞች
- የሀገሪ ተፅእኖ ፈጣሪ የቢዝነስ ሰዎች
- የሀገሪ ሀይማኖት መሪዎች
- ሽብርተኛ ድርጅቶች

የእኔን የግላዊነት ሚስጥር ለማግኘት ምን ማድረግ ይችላሉ?

- **አካላዊ ጥቃት፡** የሆነ ሰው ኮምፒውተርዎን ሊሰርቅ ይችላል ወይም የደህንነት ሀይሎች የእጅ ስልኮችን ሊወስድቦት ይችላሉ።
- **ማህበራዊ ጥቃት፡** የሆነ ሰው መለያዎችን ሊያጠምድ ይችላል ወይም ከባልደረባዎ የይለፍ ቃሉን ሊጠይቅ ይችላል።
- **ህጋዊ ጥቃት፡** ሶስተኛ ወገን መረጃ እንዲያወጣ ማስገደድ ወይም የእርስዎ ምንጭ ሊታሰር ይችላል።
- **ቴክኒካዊ ጥቃት፡** ሀክ ማድረግ፣ ጉዳት ሊያደርሱ የሚችሉ ሶፍትዌሮችን መጫን፣ የኤሌክትሮኒክ ግንኙነቶችን መጥለፍ ወይም ኮዶችን መጣስ።

ተግባር ተኮር ጥናት

የርርያ መንግስት የተወሳሰቡ ጥቃቶች፡

<https://www.eff.org/deeplinks/2011/05/syrian-man-middle-against-facebook>

ፊልም ሰሪ እንዴት በአጋጣሚ ምንጮቹን ሰጠ፡

https://archives.cjr.org/feature/the_spy_who_came_in_from_the_c.php

ምን ያህል የመሞከር ዕድላቸው አላቸው?

ሁሉም ስጋቶች እውነት ሊሆኑ አይችሉም ፣ እናም ከመጠን በላይ ሳይጨናነቁ ሊሆኑ ሚችለውን እና ሚሆነውን መለየት ጥሩ ነው። የተለያዩ አይነት “ጥቃቶች” እንዴት እንደሚከሰቱ ካወቁ ለአንዳንድ አደጋ የመጋለጥ እድልዎ አነስተኛ ነው። ስለዚህም ሌሎች ጥቃቶችንም እንዴት መቀነስ እንደሚቻል የበለጠ ያውቃሉ።

ከተሳካላቸው ምን ይፈጠራል?

አንድ ሰው መረጃን ወይም ሊጠብቁት የሚሞክሩትን መሣሪያ ማግኘት ከቻለ ሊፈጠር የሚችለውን በጣም የከፋ ነገር ግምት ውስጥ ማስገባት ጥሩ ነው።

ሊከሰቱ የሚችሉትን ነገሮች ለመከላከል ምን ለማድረግ ፈቃደኛ ነኝ?

የደህንነት እርምጃዎች ጊዜ እና ገንዘብ የሚወስዱ ናቸው፤ ብዙ ጊዜም አመቺ አይደሉም። በጣም አስቸጋሪ፣ በጣም ቴክኒካዊ ወይም በጣም ውድ ከሆኑ፣ መደረግ ያለባቸው እርምጃዎች ላይደረጉ ወይም ወጥነት በሌለው መልኩ ሊደረጉ ይችላሉ። ይህ ደሞ ለአደጋ ያጋልጥዎታል።

ኤሌክትሮኒክ ፍርንትየር ፋውንዴሽን ከግምት ውስጥ ልናስገባቸው ሚገቡ ሰባት ዋና የዲጂታል ደህንነት ፅንሰ ሀሳቦችን ይገልጻል፡

<https://ssd.eff.org/en/module/seven-steps-digital-security>

የደህንነት መሠረታዊ ነገሮች

ጥሩ የይለፍ ቃል ይምረጡ

ጥሩ ጠንካራ የይለፍ ቃል በሌሎች ለመገመት አስቸጋሪ እና ለእርስዎ ለማስታወስ ቀላል የሆነ ነው። የይለፍ ሐረጎች ከስድስት በላይ የዘፈቀደ ቃላት ስብስብ እና የማይረሳ የይለፍ ቃል ለማድረግ ጥሩ ዘዴዎች ናቸው።

እነዚህን ያረጋግጡ፦

- የልደትዎ ቀን ወይም የወሻዎ ስም አይነት የግል መረጃዎችን አይጠቀሙ
- በሚስጥር ይጠብቁት
- ለእያንዳንዱ አካዉንትዎ የተለያየ ያድርጉ
- ለማስታወስ ቀላል ያድርጉት
- ባለ ሁለት ደረጃ ማረጋገጫ ይጠቀሙ
- ዋትሳፕ ኢሜል ጨምሮ ለሁሉም ማህበራዊ ሚዲያ አካዉንቶችዎት እና ኢሜልዎ ባለ ሁለት ደረጃ ማረጋገጫዉን ያብሩት።
- የይለፍ ቃል ማስተዳደር ይጠቀሙ

ብዙ የይለፍ ቃሎችን ማስተዳደር እንዲያስቀምጡ ይህንኑ ይጎብኙ የተጠበቁ እንደ KeePassXC: <https://keepassxc.org/> ያሉ የይለፍ ቃል ማስተዳደር መሳርያዎችን መጠቀም ነው።

ሊንኮችን ሲከፍቱ ይጠንቀቁ

በኢሜል ወይም በማህበራዊ ሚዲያ በመልክቶች ጨምሮ የሚላኩ ሊንኮችን መክፈት የሚላክልዎትን ሰው ቢያውቁትም እንኳ የማህበራዊ ሚዲያ መለያዎችዎን ለመጠቀም ወይም የክፍያ እና የማንነት መረጃዎችን ለመውሰድ ሊያገለግል ይችላል ። እራስዎን ከወጥመድ ለመጠበቅ የእኛን የበይነመረብ የደህንነት እና ግላዊ ሚስጥር መመሪያ ይመልከቱ።

አባሪዎችን ሲከፍቱ ይጠንቀቁ

ኢሜል በቀላሉ ሊጭበረበር እና አባሪዎች ተንኮል አዘል ሶፍትዌሮችን ሊይዙ ይችላሉ።

ስልክዎን ወይም ሀርድ ድራይቭዎን ይቆልፉ

የሆነ ሰው የዲጂታል መሣሪያዎችዎን የሚጠቀም ከሆነ መረጃዎ ደህንነቱ የተጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ የተደበቀ (encrypt) ማድረግ ይችላሉ። ይህ ማለት የይለፍ ቃልዎ የሌለው ሰው ሊያነበው አይችልም ማለት ነው።

ደህንነቱ የተጠበቀ መተግበሪያ ይጠቀሙ

እንዲሁም ከኔትወርክዎ ጋር ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ ለመገናኘት ከላኪዉ እስከ ተቀባይ የተደበቀ (encrypted) ኢሜል ወይም የመልዕክት መተግበሪያዎች (Chat apps) መጠቀም ይችላሉ።

ቪፒኤን VPN ይጠቀሙ

ያሉበትን አካባቢ ለመጠበቅ አንዱ መንገድ ቪፒኤን (VPN) መጠቀም ነው።

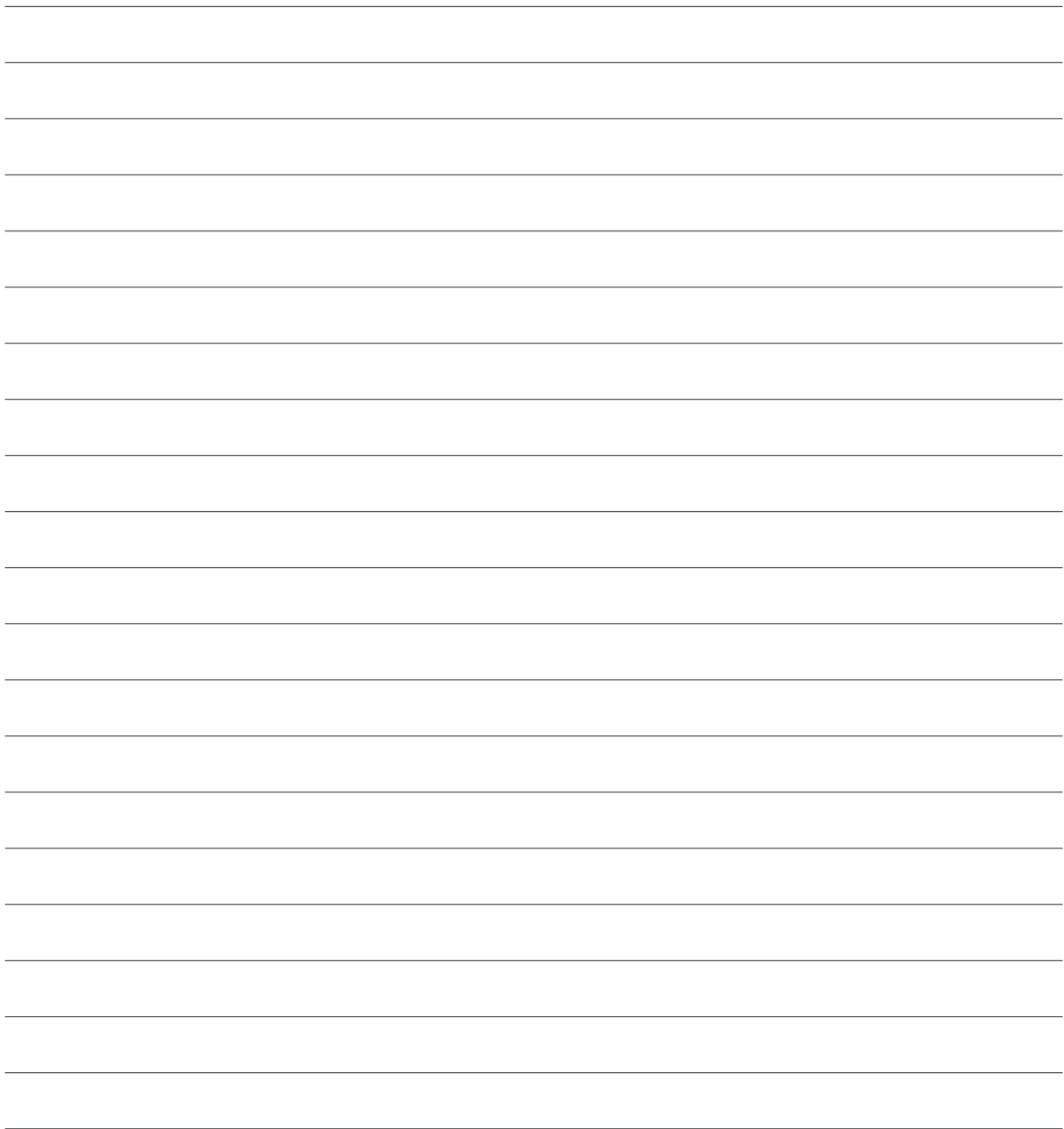
የዲጂታል መሣሪያዎን አካል ደህንነት ይጠብቁ

እርስዎ የሚወስዷቸው ብዙ የደህንነት እርምጃዎች አንዱ ሰው የዲጂታል መሳሪያዎን መጠቀም ከቻለ ሊሻሩ ይችላሉ። ስለዚህ መሳሪያዎን ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ ይጠብቁ።

የእራስዎን ደህንነት ለመጠበቅ ብዙ ተጨማሪ ነገሮች ማድረግ ይችላሉ። ለበለጠ እርዳታ የበይነመረብ መመሪያችንን እና USB Stick [ፍላሽ] ላይ ይመልከቱ።

የበይነመረብ የደህንነት እና ግላዊ ሚስጥር መመሪያ፦

<https://defyhatenow.org/security-privacy-basics/>

6

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ማንነት እና አወደ

#defyhatenow | 6 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ማንነት እና አዉድ

ሁላችንም የብዙ ቡድኖች አባል ነን

አላማ

ሁላችንም በተለያዩ አዉድ ምንገልጠዉ ብዙ ማንነቶች አሉን። ለብዙዎች ማንነት ዉስብስብ ነዉ፤ ለጥቂቶች ማንነት የግጭት ምንጭ ነዉ። እንዲሁም ብዙ ግለሰቦች በመደበኛነት እንደ የኅብረተሰቡ አካል ተደርገው በማይወሰዱበት ጊዜ ማንነትን መሠረት ያደረገ ግጭት ይገጥማቸዋል።

ይህ መልመጃ ተሳታፊዎች የማንነታቸውን ብዙ ገፅታዎችን እንዲመለከቱ ይጋብዛል ፣ ያልተለመዱ ገፅታዎችን ጨምሮ። መልመጃዉ የራስን ግንዛቤ ያዳብራል ፣ ይህም ግለሰቦች ዓለምን እንዴት እንደሚመለከቱ እንዲገነዘቡ ይረዳል።

አላማዎች

- ብዙ ማንነቶቻችንን እንድንመረምር።
- በቡድኑ ውስጥ ተመሳሳይነቶችን እና ልዩነቶችን ለመለየት።
- የግል ልምዶችን በማካፈል እምነት እና ርህራሄ ለመገንባት።

ማቴርያሎች፡ ሁላችንም የብዙ ቡድኖች አባል ነን መልመጃ መስሪያ ወረቀት

ግዜ፡ 90 ደቂቃ

አካሄድ

1. የመልመጃዉን አላማ ያብራሩ። ለተሳታፊዎች ማንነታቸውን የሚገልጽባቸውን አምስት ቡድኖችን በመምረጥ የመልመጃ መስሪያ ወረቀቱን እንደሚያጠናቅቁ ይነገርዋቸው።

ለዚህ መልመጃ ዓላማ ቡድኖች ማለት፡ ዕድሜ ፣ ሃይማኖት ፣ ዘር ፣ ብሔር ፣ ጾታ ፣ ማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ መደብ ፣ የፖለቲካ አስተሳሰብ ፣ ሰፈር ፣ ወዘተ ሊያካትቱ ይችላሉ። በዚህ መልመጃ ቡድኖች እንደ ጀብደኛ ወይም ወዳጅነት ያሉ የግል ባህሪያትን ማካተት የለባቸውም። ማንነቶች ወጥ እንዳልሆኑ በግዜ ሊለወጡ እንደሚችሉ ያብራሩ። የአንድ ሰው አሁን ያለዉ ተቀዳሚ ማንነት ከአንድ ወር በሆላ የተለየ ሊሆን ይችላል። እንደ ምሳሌ አሰልጣኝ የእራሱን ማንነት እና ልምድ ማጋራት አለበት።

2. ለተሳታፊዎች መስሪያ ወረቀቱን ስጧቸው ፣ ስማቸውን በማዕከላዊ ክብ ውስጥ እንዲያስቀምጡ እና በአምስቱ ክቦች ውስጥ ማንነታቸውን የሚገልጽባቸውን አምስት ቡድኖችን እንዲጽፉ ያደርጉ። የመልመጃ መስሪያ ወረቀቱ ላይ ከሁለት አስከ ሶስት ደቂቃ እንዲሰሩ ይፍቀዱ። ሲጨርሱ እነሱ የሚገኙበትን ከአምስቱ የማንነት ቡድኖች ውስጥ ተቀዳሚ ቡድን እንዲመርጡ እና እንዲያከቡት ያደርጉ። ተቀዳሚ ቡድን ማለት በአሁኑ ጊዜ ለእነሱ በጣም አስፈላጊ ሆኖ የሚሰማቸዉ ቡድን ነው።
3. በቀጣዩ የመልመጃ ክፍል በመስሪያ ወረቀቱ ታችኛው ክፍል ላይ ባሉት አረፍተ ነገሮች መሰረት ምላሽ በመስጠት በአንዱ ማንነታቸው ያላቸዉን ልምድ እንደሚያካፍሉ ለተሳታፊዎች ይነገሩ። የተቀዳሚ ቡድንዎ አባል መሆን አስቸጋሪ ወይም ፈታኝ የሆነበትን ጊዜ ያጋራሉ። ይህንን ስለ ራስዎ ተቀዳሚ ቡድን ጉልህ የሆነ ታሪኮችን በማጋራት ከተሳታፊዎችዎ ጋር መተማመንን ይገንቡ። የእርስዎ ምሳሌ ተሳታፊዎች ለሚጋሯቸው ልምዶች ስነ ዘዴዉን ያሳያል። ከአንድ በላይ አሰልጣኞች ካላችሁ እያንዳንዳቸው ማንነቶቻችሁን እና ልምዶቻችሁን ማካፈል አለባችሁ።
4. ተሳታፊዎችን ማንነታቸውን እንዲያካፍሉ በአራት ወይም በአምስት ቡድን ይከፋፍሏቸው። ቡድኖቻቸው ውስጥ ተሳታፊዎች የማንነት ቡድኖቻቸውን ለምን እንደመረጡ ያካፍሉ። ከዚያ ተሳታፊዎች ታችኛው ክፍል ላይ ባሉት አረፍተ ነገሮች ምላሽ እንዲሰጡ ያደርጉ።
5. ተሳታፊዎች ልምዳቸዉን ማጋራት ከጨረሱ በኋላ መስሪያ ወረቀቶቹን ከቡድኑ ውስጥ ይሰብስቡ። የተወሰኑ ቡድኖችን አንድ በአንድ እንደሚጠሩ ይነገሯቸው እና የሚጠሩት ቡድን ዉስጥ ሚገኙ ከሆነ እንዲቆሙ እና ከእነሱ ጋር አብረዉ የቆሙትንም ዘረዉ እንዲመለከቱ ይነገርዋቸዉ። የሚጠሩትን ቡድን በመስሪያ ወረቀታቸዉ ላይ ባይጠቅሱትም ሚገኙበት ከሆነ መቆም አለባቸዉ። ይህ የራስ-ማንነት እንቅስቃሴ መሆኑን እና አንድ ቡድን ሲጠራ ለሌላ ሰዎች መቆም እንዳለባቸዉ እና እንደሌለባቸው መንገር ተገቢ እንዳልሆነ አስታውሱዋቸዉ።

6. በሰበሰቧቸው የብዙ ቡድኖች አባል ነን መስሪያ ወረቀቶች ላይ ከተዘረዘሩት ማንነቶች አንዳንድ ማንነቶችን ይጥሩ። ከሚጠሩዎቸው ማንነቶች ጋር የተገናኘ የሰው ስም አለመጥራቱን እርግጠኛ ይሁኑ። የተላያዩ ማንነቶችን ለማካተት ይሞክሩ። የሚጠሩዎቸው ማንነቶች ብዛት የሚወሰነው ባሎት ጊዜ ላይ ነው ፣ ግን ብዙውን ጊዜ አስር በቂ ነው።
7. ከሚከተሉት ጥያቄዎች የተወሰኑትን ወይም ሁሉንም ጥያቄዎች በመጠቀም አንድ የሙሉ ቡድን ውይይት ያካሂዱ።

አካሄድ

- ☐ መስርያ ወረቀቱን መሙላት እንዴት ነበር? ቀላል/ከባድ ነበር? ለምን?
- ☐ በቁጭ ብድግ ወቅት ምን ዓይነት ሁኔታዎችን አስተዋልክ/ሽ?
- ☐ የብዙ ቡድን አካል በነበሩበት ጊዜ መቆም ምን ዓይነት ስሜት አለዉ?
- ☐ ብቻዎን ሲሆኑ ወይም በጣም ትንሽ ሆነዉ መቆም ምን ስሜት አለዉ?
- ☐ ተሳታፊዎች በት/ቤታችን ወይም በኅብረተሰባችን ውስጥ ብቻቸውን ቆመዉ ሊሰማቸው የሚችሉበት ሁኔታዎችን ማሰብ ይችላሉ?
- ☐ አንድ ሰው ብቻውን እንዳልሆነ እንዲሰማው ለመርዳት ምን ማድረግ ይችላል?
- ☐ ቅደመ-ፍረጃን ለመፍታት የማንነት ሚና ምንድነው?

ማስታወሻ: ብቻ መቆም ለአንዳንድ ሰዎች ኩራት እና በራስ የመተማመን ስሜት ሊሰጣቸው ለሌሎች ደግሞ ደኅንነት ያለማግኘት ወይም ፍርሃት ሊሰማቸው እንደሚችል ለተሳታፊዎች ያስታውሱዋቸዉ።

- ☐ አንድ ሰው ፍርሃት ሊሰማው የሚችለው ለምንድን ነው?
- ☐ እነዚያን ብቻቸውን የቆሙ እና ደህንነት ያለማግኘት ስሜት ያላቸውን ሰዎች እንዴት ሊደግፉ ይችላሉ?

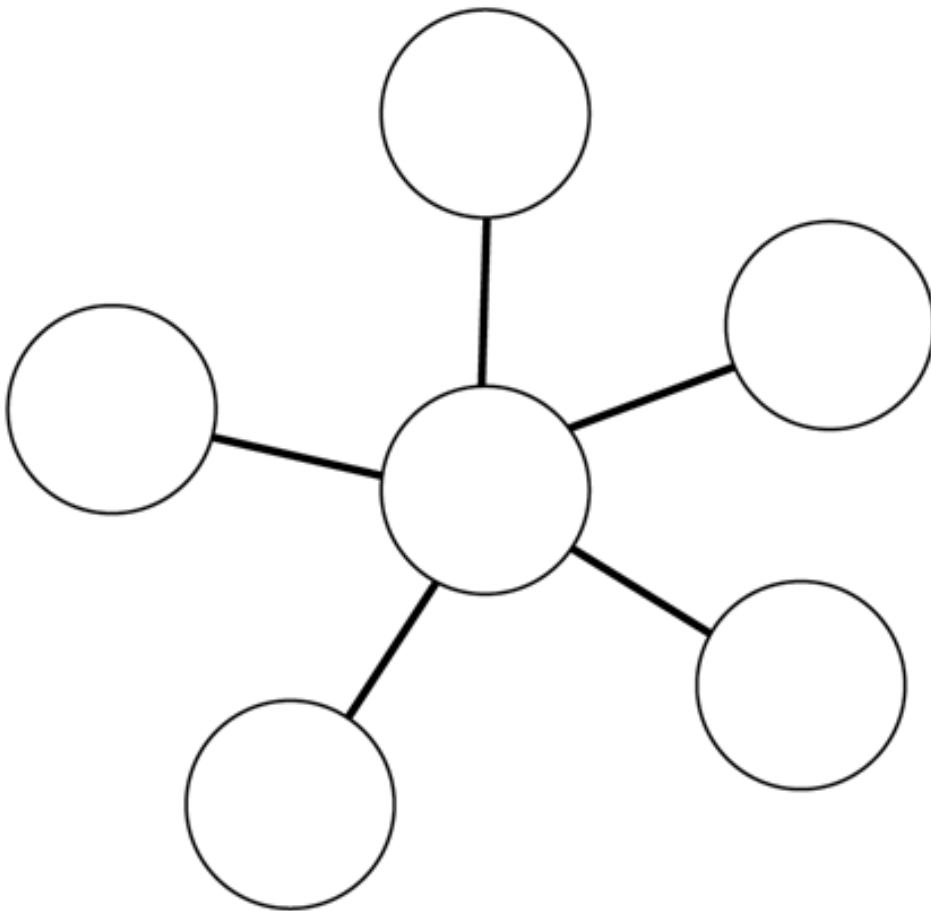
የሚታደል የመልመጃ ወረቀት

ሁላችንም የብዙ ቡድኖች አባል ነን

ይህ መልመጃ የማንነታችንን በርካታ ገጽታዎች ያሳያል ። ስለራሳችን አስፈላጊ የሆነውን የመግለፅ አስፈላጊነትን እና እንዲሁም ፈታኝ የሆኑ የተዛቡ አመለካከቶችን መገዳደርን አስፈላጊነት ይዳስሳል።

አቅጣጫ ክፍል አንድ

ስምዎን ከታች መሃል ላይ ያስቀምጡ። በእያንዳንዱ ውጫዊ ክበቦች ላይ የእርስዎን ማንነት የሚገልጽ ቡድን ይጻፉ። ይህ ማንኛውንም ቡድን ሊያካትት ይችላል ፣ እስያዊ ፣ ሴት ፣ እህት ፣ አትሌት ፣ ተሳታፊ ፣ ሙስሊም ፣ ሙዚቀኛ ወይም እርስዎ የሚገኙበትን ማንኛውንም ቡድን። እንደ ጀብደኛ ወይም ፈጠራ ያሉ የግል ባህሪያትን ከመጠቀም ይቆጠቡ።

አቅጣጫ ክፍል ሁለት

የእርስዎ ተቀዳሚ ቡድን ነው ብለው በሚስማማዎት ቡድን ዙሪያ ክብ ይሳሉ እና ለሚከተሉት ጥያቄዎች ምላሽዎን ያጋሩ፦

- የተቀዳሚ ቡድንዎ አባል መሆን ጥሩ ስሜት ስለነበረዉ ጊዜ አንድ ታሪክ ያጋሩ።
- የተቀዳሚ ቡድንዎ አባል መሆን ፈታኝ ወይም አስቸጋሪ ስለነበረበት ጊዜ አንድ ታሪክ ያጋሩ።

የጥላቻ ፒራሚድ ስለስርዓተ ጾታ መልዕክቶች

አላማ

በማንነት ዙሪያ የሚደረግ ውይይት ብዙውን ጊዜ ፅንሰ-ሀሳባዊ ነው። ለተሳታፊዎች በራሳቸው ጾታ ተምክሮዎቻቸው ላይ እንዲያንፀባርቁ እድል መስጠቱ ተጨባጭ እውነታዎችን በንድፈ ሀሳባዊ ማዕቀፎች ላይ ተግባራዊ ለማድረግ ያስችላቸዋል። በዚህ መልመጃ ተሳታፊዎች ከጾታቸው አንፃር ስለራሳቸው እንዲያስቡ እና የእኩዮቻቸውን ታሪኮች እንዲያዳምጡ ይጠየቃሉ። ተሳታፊዎች ከጾታቸው አንፃር እንዴት እንዳደጉ በማሰባሰል ስለ ሌሎች ያላቸውን አመለካከት የሚቀርጹ ስውር መልእክቶችን እንዲያስቡ ይጠየቃሉ።

አላማዎች

- በሥርዓተ-ጾታ ዙሪያ ያሉ ተሳታፊዎች ለሌሎች ያላቸውን ግምቶች እና ለዓለም ያላቸውን አመለካከት ሚቀርፁ ተምክሮዎች ላይ ምላሽ ለመስጠት።
- በሥርዓተ-ጾታ ዙሪያ የተምክሮ እና የአመለካከት ልዩነቶችን ለመመርመር።

ግዜ፡ 45 ደቂቃ

ማቴርያሎች፡ በመልመጃ ወቅት አመቻቾች ማህበቡ የጥያቄዎች ዝርዝር

አካሄድ

አማራጭ 1 (መተማመን ለፈጠሩ ቡድኖች)

1. የመልመጃውን አላማ ያብራሩ።
2. ተማሪዎችን የጋራ ማዕከል ወዳላቸው ክቦች (concentric circles) ይከፋፍሏቸው። 1:2 ፣ 1:2 እንዲቆጥሩ ያድርጉ። እርስ በእርሳቸው በሚተያዩበት ክብ ውስጥ የመጀመርያዎቹ (1) ትከሻ ለትከሻ ገጣጥመው ይቁሙ። ተማሪዎች እንዲዞሩ ይጠይቋቸው እና የተቀሩትን ተማሪዎች ጋር ፊት ለፊት እንዲተያዩ ያድርጉ። እያንዳንዳቸው 2 ቁጥር ያሉት እንዲነሱ እና ከ 1 ቁጥር ፊት ለፊት እንዲቆሙ እና እንዲተያዩ ያድርጉ። ሁሉም አጋር እንዳለው ለማረጋገጥ 1 ቁጥሮች አጋራቸውን እጅ በማንሳት እንዲያረጋግጡ አድርጉ (መጨባበጥ በባህል ሚበረታታ ከሆነ መጨባበጥ ይችላሉ)። የተሳታፊዎች ብዛት ጎዶሎ ቁጥር ሚሆን ከሆነ የተቀረው ተማሪዎች መልመጃውን እንዲከታተሉ እና ሲያልቅ ምን እንደተመለከቱ ያጋሩ።
3. አረፍተ ነገሮችን እንደሚያነቡ ያስረዱ ከዛም የ1 ዎቹ (በውስጠኛው ክብ) ወይም የ2 ዎቹ (ውጭ ክብ) ምላሽ ይሰጣሉ። የሚናገር ሰው መልስ ለመስጠት አንድ ደቂቃ ይኖረዋል። የሚያዳምጠው ሰው ማውራት የለበትም። ተናጋሪው ሙሉውን ደቂቃ እንዲመልስ ለመፍቀድ ዝም ማለት አለባቸው። ነገር ግን እየተሳተፉ መሆናቸውን ለማሳየት የምልክት ቋንቋ መጠቀም ይችላሉ።
4. ከአንድ ደቂቃ በኋላ አጋሮቹ ሚና እንዲቀያየሩ ያድርጉ። እየተናገረ የነበረው ሰው አሁን እንዲያዳምጥ፣ እያዳመጠ የነበረው ለአረፍተ ነገሮቹ ምላሽ እንዲሰጥ።
5. ከአንድ ደቂቃ በሆላ የውጪው ክብ አንድን ሰው ወደ ቀኝ እንዲሸከረከር ያድርጉ። እያንዳንዱ ሰው አዲስ አጋር እንዲኖረው። ከላይ የተገለፁትን ደረጃ 3 እና 4 በመከትል ቀጣዩን አረፍተ ነገር ያንብቡ። በዚህ ጊዜ ግን ለቀዳሚው አረፍተ ነገር ሁለተኛ ላይ ምላሽ የሰጠው ሰው አሁን መጀመሪያ መልስ መስጠት አለበት። ሁሉምም አጋሮች ምላሽ ከሰጡ በኋላ የውስጠኛው ክብ አንድን ሰው ወደ ቀኝ እንዲያንቀሳቅስ ያድርጉ።
6. ከእያንዳንዱ አረፍተ ነገር በኋላ በመጀመሪያ ማን እንደሚናገር በመለዋወጥ እና ከቦቹ አንድን ሰው ወደ ቀኝ የሚሸከረከሩበትን ቅደም ተከተል በመለዋወጥ አረፍተ ነገሮቹን ይቀጥሉ።
7. አረፍተ ነገሮቹን ካነበቡ በኋላ ከአማራጭ 2 በታች የተዘረዘሩትን የተወሰኑትን ወይም ሁሉንም የውይይት ጥያቄዎችን በመጠቀም ውይይቱን ይምሩ።

አማራጭ 2 (በደንብ ለማይተዋወቁ ቡድኖች)

የአረፍተ ነገሮቹን ዝርዝር ለእያንዳንዱ ተሳታፊ ይስጡ እና ምላሾቻቸው ላይ አስተያየት እዲሰጡ ይጠይቁአቸው። ከፈለጉ በወረቀት ላይ ማስታወሻ ይያዙ። ከ 5 – 10 ደቂቃ ይስጡአቸው።

አማራጭ 1 ላይ ባሉት ደረጃዎች ይቀጥሉ። ተማሪዎችን የጋራ ማዕከል ወዳላቸው ክቦች ይከፋፍሏቸው እና በዝርዝር ላይ ከሚገኙት አረፍተ ነገሮች

ውስጥ 5ቱን በጥንድ እንዲጋሩ ይምረጡ፡፡

5ቱን አረፍተ ነገሮች ካነበቡ በሆላ ከሚከተሉት ጥያቄዎችን ውስጥ ሁሉንም ወይም የተወሰኑ በመጠቀም ወይይት ይምሩ፡፡

የውይይት ጥያቄዎች

- ☐ ከተለያዩ አጋሮች ጋር ስለራስዎ የግል መረጃን ማጋራት ምን ስሜት አለዉ?
- ☐ የትኞቹን ጥያቄዎች ለመመለስ በጣም ከባድ ነበሩ? ለምን?
- ☐ በዚህ መልመጃ ውስጥ ስለራስዎ ምን ተማሩ? ስለ ሌሎች ስለ ተመሳሳይ ጾታ እኩዮችህ/ሽ እና ስለ ተቃራኒ ጾታ እኩዮችህ/ሽ ምን ተማሩ?
- ☐ ስለማንነት የምናገኛቸዉ መልዕክቶች ከየት ነዉ ሚመጡት?
- ☐ እነዚህ መልዕክቶች ለሌሎች ያለንን አመለካከት እና ከሌሎች ምንጠብቀዉን ነገር እንዴት ይቀርባሉ?
- ☐ ለሌሎች ማንነቶች ያሉን ግንዛቤዎች እንዴት ወደ ግጭት ይመሩናል?

መልዕክት ስለ ሥርዓተ-ጾታ - አማራጭ 1

- ☐ ልጅ እያሉ ስለ የወንድ እና የሴት የሥርዓተ-ጾታ ሚናዎች የተቀበሉአቸዉን መልዕክቶች ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ ከተቃራኒ ጾታ ሰዎች ጋር ግንኙነት እንዲፈጥሩ እንዴት እንደተማሩ ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ ከእርስዎ ጾታ ሰዎች እንደ አርአያ እንዲያዩዋቸው ትበረታቱ ስለነበሩ ሰዎች ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ ከተቃራኒ ጾታ ሰዎች እንደ አርአያ እንዲያዩዋቸው ትበረታቱ ስለነበሩ ሰዎች ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ በጾታዎ ምክንያት ለማድረግ የተከለከሉትን አንድ ነገር ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ የሚረብሽ ስለ ጾታዎ ሚባል የተሳሳተ አመለካከት ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ ስለ ሌላ ጾታ ያለዎትን የተሳሳተ አመለካከት ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ በህብረተሰቡ የተሰጡትን የጾታ ሚናዎች የማይመጥኑባቸውን መንገዶች ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ የጾታ ልዩነቶች እለት ተእለት እንዴት እንደሚነካዎት ለባልደረባዎ ያጋሩ፡፡
- ☐ በስራ ቦታዎ ስለ ጾታዎ የተገነዘቡበትን ጊዜ ያጋሩ፡፡

መልዕክት ስለ ሥርዓተ-ጾታ - አማራጭ 2

- ☐ በሚከተሉት ጥያቄዎች በእያንዳንዱ ላይ አስተያየት ለመስጠት ጥቂት ደቂቃዎችን ይውሰዱ፡፡
- ☐ ስለ ጾታዬ ሰዎች እንዳምን የተበረታታሁባቸዉ ነገሮች፡፡
- ☐ ስለ ጾታዬ ሰዎች እንዳላምን የተበረታታሁባቸዉ ነገሮች፡፡
- ☐ ከእኔ ተመሳሳይ ጾታ ያላቸው ሰዎች እንደ ፍቅር እና ቁጣ ያሉ ጠንካራ ስሜቶችን ስለሚያስተናግዱባቸዉ መንገዶች የተማርኳቸው ነገሮች፡፡
- ☐ ትምህርት ቤትን/ ሥራን / ሙያን በተመለከተ የጾታዬ ሰዎች እንዴት መሆን እንዳለባቸዉ የተማርኩባቸዉ መንገዶች፡፡
- ☐ የእኔ ጾታ “ጥሩ” ሰዉ ባህርያት/ገጽታ ተብለዉ ስለሚቆጠሩ የተነገሩኝ እሴቶች፡፡
- ☐ ከሌላ ጾታ ካላቸው ሰዎች ጋር ግንኙነት እንዲኖረኝ የተማርኩባቸው መንገዶች፡፡
- ☐ ስለ ተቃራኒ ጾታ ሰዎች የተማርኩአቸው ነገሮች፡፡
- ☐ ትምህርት ቤትን/ሥራን/ሙያን በተመለከተ የሌላ ጾታ ሰዎች እንዴት መሆን እንዳለባቸዉ የተማርኩባቸዉ መንገዶች፡፡
- ☐ የእኔ ጾታ እና ተቃራኒ ጾታ ያላቸው ሰዎች፤ እንደ አርአያ እንዳያቸዉ የተበረታታሁት፡፡
- ☐ ከላይ ከተዘረዘሩት መካከል የትኛው በእናንተ ላይ በጣም ዘላቂ ተጽዕኖ ነበረው?
- ☐ ከላይ ከተዘረዘሩት መካከል የትኛው በእናንተ ላይ አሉታዊ ውጤት ነበረው?

የሕይወት ወንዝ

አላማ

የሕይወት ወንዝ ዓላማ ተሳታፊዎች በሕይወታቸው ጉዞ ውስጥ ያሉትን አፍታዎች እንዲገነዘቡ ዕድል ለመስጠት ነው። እንዲሁም እነሱ ላይ እንዲያፀባርቁባቸው እና አቅጣጫ እንዲይዙ የሚያስችል ሂደት ለመፍጠር ነው።

ዓላማዎች

- በእራስ የሕይወት ጉዞ ላይ ለማንፀባረቅ።
- የግል ልምዶችን በይፋ ለማካፈል እና የአመራር ምስላችንን ለመፍጠር እንዴት መናገር እንደምንችል ለማሰብ የረዳናል።

ግዜ፣ ሰዓት

- 25 ደቂቃ በሕይወት ወንዝ ላይ በተናጥል ለመስራት።
- 20 ደቂቃ ተሳታፊዎች ለአጋራቸው እንዲያካፍሉ (ለእያንዳንዳቸው 10 ደቂቃ)።
- 15 ደቂቃ ዉይይት ለመዝጋት።

ማብራሪያዎች፣ ፍሊጥ ቻርት ወረቀት እና ማርከር

ዝግጅት

- ☐ የራስዎን የሕይወት ወንዝ ይፍጠሩ እና ለማቅረብ ዝግጁ ይሁኑ።
- ☐ ፍሊጥ ቻርቶችን ያዘጋጁ።

1. የሕይወት ወንዝዎን ፍሊጥ ቻርት ላይ ይሳሉ

ከዚህ በታች ባለው ወንዝ ላይ የሚካተቱ ነገሮች፡

- ☐ ወንዙ ከመጀመሪያው እስከ ዛሬ ድረስ ያሳለፉትን ሕይወት ይወክላል። ወንዙ ውስጥ በሕይወታቸው ውስጥ አስፈላጊ ቦታዎችን የሚወክሉ “ደሴቶችን” ይሳሉ (ለምሳሌ የተወለዱበትን ቦታ)።
- ☐ በሕይወታቸው አስፈላጊ የነበሩ እና አስፈላጊ የሆኑ ሰዎችን የሚወክሉ “ሕይወት አድን” መሳል ይችላሉ።
- ☐ ከወንዙ በስተቀኝ በኩል ደስታን ፣ ስኬትን፣ ድምቀቶችን ወይም ሁነቶችን የሚወክሉ “ገባር ወንዞችን” ይሳሉ።
- ☐ በወንዙ ግራ በኩል በሕይወታቸው ውስጥ ያለፉ ፈታኝ ፣ ከባድ ፣ አስቸጋሪ ወይም አሳዛኝ ጊዜዎችን የሚወክሉ “ገባር ወንዞችን” ይሳሉ።

2. የሕይወት ወንዝዎን ያካፍሉ

ተሳታፊ “ሀ” አንድ ወይም ሁለት መልካም እና አንድ ወይም ሁለት ፈታኝ ልምዶችን ያካፍሉ እንዲሁም ከእያንዳንዱ ተሞክሮ የተማረውን/ችውን ያጋራሉ። ወንዝዎን ወደኋላ መለስ ብለው ሲመለከቱ፡

- ☐ ምን አይነት ተደጋጋሚ ባህሪዎችን ታያለህ/ሽ?
- ☐ የህይወት ትምህርቶች?
- ☐ በጣም የምትኮራበት/ምትኮራበት ነገር ምንድን ነው?

ተሳታፊ “ለ” ይመልሳል

- ☐ እኔን ያንቀሳቀሰኝ ፣ የነካኝ ፣ የገረመኝ ወይም ያስገረመኝ ነገር...
- ☐ እንደ ጥንካሬ እና እሴት የሰማሁት ነገር...
- ☐ ከእርስዎ አመራር ወይም የግንኙነት ዘይቤ ጋር ሊዛመድ የሚችል የሰማሁት ነገር...

አካሄድ

የሕይወት ወንዝ እና ሞደልን ይግለፁ

- ☐ ከክፍለ ግዜው በፊት የእርሶን የህይወት ወንዝ ይሳሉ።

- ☐ የህይወት ወንዝን ለማብራራት የራስዎን ወንዝ ይጠቀሙ። የኖሩባቸውን ቦታዎች፣ በህይወቶ አስፈላጊ ሚሉአቸውን ሰዎች፣ የተጋፈጡአቸውን አስቸጋሪ ግዜያት እና የተቀበሏቸውን የዕድል አጋጣሚዎች አሳዩ።

ለተሳታፊዎች ማቴርል እና መመሪያዎችን ይስጡ

- ☐ ባዶ ወረቀት ያስረጩ (ማንኛውም መጠን ፖስተር / ፍሊፕ ቻርት በጥሩ ሁኔታ ይሠራል ፣ ግን መደበኛ ወረቀትም መጠቀም ይችላሉ)።
- ☐ ተሳታፊዎች ማርከሮችን ፣ እርሳሶችን ወይም እስክሪፕቶ በመጠቀም ከወረቀቱ ከላይኛው ጥግ ወደ ተቃራኒው የወረቀቱ ጥግ የሚፈስ ጥቂት ኢንች ስፋት ያለው ቀለል ያለ ወንዝ ይሳሉ።

ፍሊፕ ቻርት በመጠቀም ወረቀታቸው ላይ ምን እንደሚጨምሩ ግለፅላቸው

- ☐ ወንዝ
- ☐ “ደሴቶቼ”
- ☐ “ሕይወት አድን”
- ☐ ሊያጋሩአቸው ማይችሉአቸውን ነገሮች ሚወክሉ ምልክቶች
- ☐ “ገባሮች” ታላላቅ የደስታ ሁነቶችን ፣ ስኬቶችን ወይም በዓላትን (በስተቀኝ) እና በሕይወታቸው ውስጥ ፈታኝ ፣ ከባድ ፣ አስቸጋሪ ወይም አሳዛኝ ጊዜያትን (በስተግራ) የሚወክሉ ገባሮች።

ተሳታፊዎች ራሳቸውን የህይወት ወንዝ እንዲሰሉ 25 ደቂቃ ደቂቃ ስጡአቸው

- ☐ ግዴታ ወንዝ መሆን የለበትም። ሌላ ዓይነት ተንቀሳቃሽ የውሃ አካል ወይም ሌላ መዋቅር ሊሆን ይችላል።
- ☐ ይህ መልመጃ የጥበብ ችሎታ ሚጠይቅ አይደለም። ተሳታፊዎች የሕይወታቸውን ታሪክ በሚታይ መልኩ በወረቀት ላይ እንዲያስቀምጡ ብቻ ይፈልጋል።
- ☐ ተሳታፊዎች ባለፉት ጊዜያት ተጽዕኖ ያሳደሩባቸውን ሁኔታዎች እና ሰዎች ምልክት ማድረግ አለባቸው።

የህይወት ወንዛቸውን ለአጋራቸው እንደሚያካፍሉ ያብራሩ

- ☐ ግዴታ ወንዝ መሆን የለበትም። ሌላ ዓይነት ተንቀሳቃሽ የውሃ አካል ወይም ሌላ መዋቅር ሊሆን ይችላል።
- ☐ ይህ መልመጃ የጥበብ ችሎታ ሚጠይቅ አይደለም። ተሳታፊዎች የሕይወታቸውን ታሪክ በሚታይ መልኩ በወረቀት ላይ እንዲያስቀምጡ ብቻ ይፈልጋል።

ተሳታፊዎች ሁለት ሁለት ሆነው እንዲከፋፈሉ ይጠይቋቸው

- ☐ ተሳታፊ “ሀ” ለተሳታፊ “ለ” የወንዙን አጭር ጉብኝት ይሰጣል።
- ☐ አንድ ወይም ሁለት መልካም እና አንድ ወይም ሁለት ፈታኝ ልምዶችን እና ከእያንዳንዱ ተሞክሮ የተማረውን/ችውን ፍሊፕ ቻርቱን ተጠቅመው እንደሚጋሩ ያብራሩ።

ሚናዎችን ይቀይሩ እና መልመጃውን እንደገና ያካሂዱ።

ወይይት

1. ስለራስዎ ምን ተማሩ?
2. ስለአጋርዎ ምን ተማሩ?
3. ለእርስዎ የትኞቹ ጊዜያት ጎልተው ይታያሉ?
4. የወንዙ አጠቃላይ ታሪክ ምንድነው?

7

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ጥበብ ለሰላም
#ኦርጅኒሰም
#Artivism

#defyhatenow | 7 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ጥበብ ለሰላም

#ኦርትቪስም #Activism

ጥያቄዎች ለቡድን ወይይት

- የተለያዩ ባህላዊ እንቅስቃሴዎች ለሰላም ግንባታ ምን ያህል አስተዋፆ እንደሚያበረክቱ በጥልቀት ይመልከቱ?
- በእነዚህ ተግባራት መካከል እንደ አንድ የጋራ ዓላማ ወይም አካላት ምን ይመለከታሉ?
- ስለ ሰላም ካሎት ግንዛቤ ጋር እንዴት ሊያገናኙት ይችላሉ?
- የሰላም ግንባታን ዓላማ እውን በማድረግ ስኬታማ የሚሆኑ ይመስልዎታል?
- በእርስዎ ማህበረሰብ ውስጥ ላሉ ባህላዊ እንቅስቃሴዎችን ከሰላም ግንባታ ጋር ለማገናኘት የሚችሉትን ንድፍ ይሳሉ።

ለሰላም ግንባታ የራስዎን ተነሳሽነት እየጀመሩ ነዉ፡ እራስዎን ይጠይቁ

- ይህ ተነሳሽነት ወዴት እያመራ ነው?
- ኃይለኛ ግጭትን ይከላከላል?
- ለሰላም አስተዋጽኦ ያደርጋል?
- ድህረ-ግጭት ላይ የሆነ ማህበረሰብን ለማዳበር እንዴት ይረዳል?

የቡድን መልመጃዎች፡ ሰላም ግንባታ አላማዎች

- ☐ ለሰላም ግንባታ እንቅስቃሴዎች፡ ዓላማዎች ወይም ግቦች የሚያሳዩ የስዕላዊ መግለጫ ክቦች (ዲያግራም) ይንደፉ።
- ☐ ቀስቶች ከእያንዳንዱ እንቅስቃሴ / ክቦች ወደ የተለየ ፅንሰ-ሀሳብ ይጠቁሙ።

ምሳሌ፡

- ☐ በተለያዩ ሰዎች መካከል የግንኙነት ክፍተቶችን ማገናኘት ።
- ☐ ሰላምን ግላዊ ማድረግ ፣ ከሰዎች ጋር መገናኘት እና ተሳትፎ ማድረግ።
- ☐ የሰላም ዘላቂነት እና የራስ ትምህርት።
- ☐ ብዝሃነት ፣ አብሮ መኖር እና ወደ ጥቃት ሳይወስዱ ግጭቶችን መፍታት አስፈላጊነት።
- ☐ በሕዝብ ዘርፍ ውስጥ ግልጽነት እና ሁሉን አካታችነት።
- ☐ ስዕላዊ መግለጫው በተጨማሪ እነዚህ ነጥቦች እንዴት ፈሳሽ እንደሆኑ እና እርስ በእርስ ሊጣመሩ እንደሚችሉ ያሳያል።
- ☐ በስዕሉ ላይ ከላይ ከተጠቀሰው በተጨማሪ ነጥቦቻቸውን ለመጨመር እና ለማገናኘት ለተሳታፊዎች ቦታ ይተው።
- ☐ አመቻቾች ተሳታፊዎች ከላይ ባለው ንድፍ ላይ በፃፉአቸው ነጥቦች በማስፋት የራሳቸውን እንቅስቃሴ እንዲያወጡ እና ከሰላም ግንዛቤ ጋር እንዲያያይዙት መድረኩን እንዲከፍቱ ይበረታታሉ።

ለእርምጃ ቁልፍ መደያ ነጥቦች

- ☐ በማህበረሰብዎ ውስጥ ምን ዓይነት የሰላም ግንባታ ባህላዊ ልውውጥን መለየት ይችላሉ?
- ☐ ዝግጅት የት ያዘጋጃሉ? ምሳሌ፡ ትምህርት ቤት፣ ማህበራዊ ቦታዎች።
- ☐ የባህል ልውውጥን ፣ የሰላም ግንባታ እንቅስቃሴዎችን ለማመቻቸት በቡድኑ ውስጥ ያሉትን ሁሉንም ሀሳቦች ዝርዝር ይያዙ።

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

8

የሚታደሉ
የመልመጃ ወረቀቶች
እና መልመጃዎች

ከሰቀቀን መልሶ
ማገገም

#defyhatenow | 8 የሚታደሉ የመልመጃ ወረቀቶች እና መልመጃዎች

ከሰቀቀን መልሶ ማገገም

ከሰቀቀን ማገገም ስልጠና ተነሳሽነት

ስለ ሰቀቀን እዉቀት እና መሪዎች ለሰቀቀን መልሶ ማገገም እንዴት የመጀመሪያ ደረጃ እርዳታ እርምጃ መውሰድ እንደሚችሉ

ፕላትፎርም አፍሪካ (PLATFORM AFRICA)

መግቢያ

የዚህ ስልጠና አላማ ህብረተሰቡን በተለይም መሪዎችን መሰረታዊ የማማከር እና የመጀመሪያ ደረጃ እርዳታ እዉቀት ለማስተማር ሲሆን፤ ለማንኛውም ከአስቃቂ ክስተቶች ለተረፉ ሰዎች እንዴት ተስፋን ማፍለቅ እንደሚቻል፤ ዘላቂ መፍትሄ ለማበረታታት እና አስቃቂ ሰቀቀን ከሚያስከትሉ ክስተቶችን የመከላከያ ዘዴዎችን ለማስጨበጥ ነው። ይህም መሪዎች ምልክቶችን እንዲገነዘቡ፤ መቋቋም መንገዶችን፤ አዳዲስ ሰቀቀን ማገገሚያ መንገዶችን በጋራ ለመፈለግ ወይም ለመፍጠር እንዲሁም ሰቀቀንን እየታገሉ ያሉ ሰዎችን እንዴት መለየት እና ለመርዳት እንደሚችሉ ነው።

ብዙ ጊዜ ድርጅቶች እና ኮርፖሬሽኖች ለአእምሮ/ለስሜቶች/ለህሳቦች ትኩረት የመስጠት አስፈላጊነት አይመለከቱም፤ በተለይ አሳዛኝ ክስተት ሲኖር። ለውይይቶች ቦታዎችን በማመቻቸት እና ሰዎች ህመማቸውን እንዲያካፍሉ በመፍቀድ፤ ብዙ ሰዎች በበለጠ ሁኔታ እንዲያገግሙ እና ነገሮችን በመረዳት ይቅር ባይ እንዲሆኑ ይረዳዎታል። እንዲሁም የሚያድግ ማህበረሰብ ለመፍጠር ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ።

አላማዎች

ይህን ስልጠና ከወሰዱ በኋላ ተሳታፊዎች የሚከተሉትን ክህሎቶች ያዳብራሉ፡

- ሰቀቀንን ከባህላዊ እና ሙያዊ እይታ አንፃር ይረዳሉ፤ ይገልፃሉ።
- ሰቀቀን ሚያስከትሉ ሁኔታዎች (ሞት፣ ጥቃት፣ ግጭት) ዉስጥ ያለ ማንኛውንም ሰው የሚረዳ የመጀመሪያ ደረጃ እርዳታ ለማድረግ ተግባራዊ ክህሎቶች ይኖራቸዋል።
- ማህበረሰባቸው ዉስጥ ስለ ሰቀቀን ፣ አስቃቂ ሰቀቀን ስለሚፈጥሩ ሁኔታዎች እና ተፅዕኖዎች ላይ ዉይይት እንዲኖር ደህንነታቸው የተጠበቀ ቦታዎችን/ሁኔታዎችን መፍጠር መቻል። በዚህ አዲስ አዎንታዊ የመቋቋም ስነ ዘዴዎችን መማር ይችላሉ።
- እንደ መሪ እራሳቸውን ከመጠን ያለፈ ድካም መጠበቅ ይማራሉ።
- የቡድን የቴራፒ ክፍለ ጊዜዎችን ማዘጋጀት ይማራሉ።

ሚያስፈልጉ ነገሮች

- ☐ ስሌዳ ወይም ወረቀት ፣ ማርከር እና ተለጣፊ ማስታወሻዎችን።
- ☐ ቻርጅ የተደረገ ካሜራ፣ ከመጠባበቅያ ባትሪ ጋር።
- ☐ ተሳታፊዎች ከ2:30 – 11:00 ለሚደርገው የ 1 ቀን ስልጠና ይገኙ።
- ☐ በሁሉም ክፍለ ጊዜዎች ይሳተፉ፤ በተለይ የተግባር ልልምዶች እና የቡድን ወይይት።
- ☐ መሰረታዊ የተግባር ክህሎት እና ስሜታዊ ብልህነት ይኑርዎት።

ምንጭ፡ መሪ አሰልጣኝ ፕላትፎርም አፍሪካ ሳይኮሎጂስት (Platform Africa)፣ ቫርሎተ ካይነብዮአና ኪገዝአ፣ አሩዋ ፣ ኡጋንዳ

ፕሮግራም (እንድ ቀን)	(ምሳሌ ብቻ)
ሰዓት	ርዕስ
08:30 - 09:00	የሰቀቀን መግቢያ እና ሰቀቀንን መገንዘብ
9:00 - 10:00	መንስኤዎች እና ኢጋላጭ ምክንያቶች
10:00 - 11:00	ምልክቶች እና የመቋቋም ዘዴዎች (አዎንታዊ እና አሉታዊ)
11:00 - 11:30	የሻይ እረፍት
11:30 - 13:00	ቀጥተኛ ያልሆነ ሰቀቀን
13:00 - 14:00	የምሳ እረፍት
14:00 - 14:30	እንደ መሪ ያለን ሚና
14:30 - 15:30	የመከላከያ መንገዶች
15:30 - 15:45	እረፍት
15:45 - 17:00	የማህበራዊ ድጋፍ ስርዓት አስፈላጊነት
17:00 - 17:30	አስተያየቶች እና ወደ ፊት እንዴት እንቀጥል